

~~xxxi xxxi xxxi xxxi xxxi xxxi xxxi xxxi xxxi xxxi
 xxxi xxxi xxxi xxxi xxxi xxxi xxxi xxxi xxxi xxxi~~

Roma virosq₃ cano, quibus aethere gloria
 surgit
 Lechniadum, patiturq₃ feros deuicta tri-
 umphos

Franca cohors, insigne decus memorabo laborum
 Nobilium Procerum, quantos ad bella creatit
 Agrippina viros, alma cum prodigia pacis
 Galla Diocesi sacrae gens pralia mouit.
 A ternis Ducibus circumdata mœnia vastis
 Aggeribus, tripliti conclusos agmine muros
 Lechnichij, quo Marte triplex exercitus arcem
 Obsedit, captos redigens in busta Penates.
 Nec non Hectoreos animos, & nescia vinci
 Pectora, quam valido tutarint mœnia nisu
 Obsessi, quoties miro stratagemate scalas
 Herentes muris, ascendentesq₃ phalangas
 Præcipientes dederint, infestis obuia signis
 Signa, truces aquilas, & tela minantia telis,
 Ac ut ad obsessam dubijs victoria pennis
 Inter utrosq₃ volans tandem deflexerit arcem.
 Fert animus tanti causas exponere belli,
 Immensumq₃ aperitur opus, quid in arma furentem
 Impulerit populum, qui pacem excusserit orbi.

Vos Heliconiades cincta parnaside lauro,
 Si vos ritè puer colui, vobisq₃ dicatas
 Sæpè coronauit fertis halantibus aras,
 Aspirate mihi, motuq₃ fauete secundo.

Tu quoq; bellorum præses Tritonia virgo,
 Tu vatem, tu diua moue, dicam horrida bella.

Quas igitur causas tantorum Musa malorum
 Commemoras? olim tantâ pietate celebrem
 Horrida qua populum modo perturbauit Erynnis?
 Vel qua Christicolis suasit furibunda Megera
 Hereticis sociare manus? quis perdere veros
 Sedis Apostolica natos furor egit iniquus?
 Vnica tantorum turpissima causa malorum
 Ambitio, qua vestibulis foribusq; potentum
 Excubat, & precijs commercia poscit honorum
 Pulsa simul, crudele malum, insatiabile monstrum,
 Hæc negat æqualem, tumidos sperare clientes
 Omnia sceptrâ iubet, victos Garamantas & Indos
 Subdere seruitio spondet, quin amula Soli
 Totum sola solum sub duras mittere leges.
 Hæc est fida comes, nutrix scd: sissima, turpis
 Fomes auaritiæ, qua fuluum semper habendo
 Plus sitiens patulis rimatur faucibus aurum.
 Hæc duo monstra ferè totum turbantia mundum
 Sic duris stimulis populum pupugère furentem,
 Vt prior Ambitio pedibus calcare superbis
 Cæsaris imperium, capitiq; reuellere tenter
 Immortale decus, sacram temerando coronam.
 Huic par tetra soror, furor exitialis habendi,
 Sic cupidum populum furijs agitauit iniquis,
 Vt plenus rabie, prædaq; cupidine feruens,
 Non Tartesiâcis illum fatiaret arenis
 Tempestas pretiosa Tagi, non stagna rubentis
 Aureæ Pactoli, totumq; exhauserit Hermum

5

Ardebit maiore siti, nunc Sequana praeceps,
Nunc fastiditur Rhodanus velocibus vndis
In mare precipitans Ararim, mare tentat Iberis,
Germanisq; vagi vada carula claudere Rheni.
Nec violare pudet (sin aspera fata negassent)
Quae Sueco mansit purissima virgo tumultu
Agrippina vagi Regina colonia Rheni.

Hinc veluti quondam gustans auido ore salernum,
Quod cupido populo transmiserat Itala tellus.
In benefactricem stimulante cupidine saevas
Iras concepit, raptusq; furore virentes
Eridani campos vastauit, agrosq; feraces
Ticinus vitreo quos lucidus amne pererrat.
Maturas segetes, resecaudaq; farras colonis,
Florentesq; solo radicibus eruit herbas,
Quin etiam innocuas pecudes armenta q; strauit,
Velocem non cursus equum, poterat ve tueri
Cornea qua duro praefigitur vngula ferro.
Non potuerunt truces defendere cornua tauros,
Omnia dirupuit truculenta ferocia Galli.
Tunc quoque semirutis pendebant moenia tectis
Vrbibus Italia, prostratis saxa iacebant
Muris, atque domus nullo custode manebant
Tuta, permultos tellus inarata per annos
Lugebat, deerantq; manus poscentibus aruis.
Haud minus infreni rabie stimulatus orexiss
Nuper in has atrox exercitus irruit oras
Compositus Galli, VVeimari ac viribus Hasti,
Cerberus ille triceps ac portentosa Chimera.
Hic dum fortunam solitos retrahente fauores.

(Sic

(Sic etenim semper fortuna labilis aura
 Rebus in humano vario discrimine ludit.)
 Iuxta Kempenam fausto certamine sueta
 Vincere magnanimi Lamboy Ducis agmina vicie,
 Agrippinatum meditatiis dulcibus escis
 Illis bella parat, cupidum quo pinguibus aluum
 Infarcire bolis liceat, mox dira cupido
 Crescit, & exacuit capienda in ferula dentes;
 Ceu stimulante fame cum victor ouilia tandem
 Faucibus inuadit siccis leo, guttura rauca
 Innocuo frendens cupit humectare cruore.
 At quantum scelus est in viscere viscera condi
 Congestoq; vorax pinguescere corpore corpus
 Alteriusq; animantem animantis viuere letho.
 Scilicet in tantis opibus, quas optima matrum
 Terra creat, nihil hos nisi rodere tristia sero
 Vulnera dente iuuat, ritusq; referre Cyclopum,
 Non nisi perdididerint alios placare voracis
 Et male morati poterant ieiunia ventris.
 Hinc postquam lautis saturi Kempensibus escis,
 Nouesiusq; cibus magis est incensa cupido,
 Mar. oduriadum vacuatis deinde coquinis,
 Amplius intendunt sedare cruenta gulosi
 Tormina ventris; habent ideo sua sensa ferentes
 Nouesij vnanimem confessum, quid sit agendum
 Consilia in melius miscent, responsaq; poscunt.
 Oppidulum Lechnich tandem concorditer omnes
 Concludunt forti mox obsidione premendum.
 Hoc Vbij struxere Patres, qua lata patefcit
 Campi planities, praruptis moenia saxis

Conſurgunt, denſo circumiacet aggere vallium.
 Huic ſuit exilis famoſi nominis umbra,
 Et nullis veterum claris memorabile geſtis,
 Lechnichium dixere Patres, ridendo vocatum
 Lecherich, vt nobis teſtatur Merſius, aienſ
 Sic placuiſſe ſuo Domino, qui priſca ſub imis
 Telluris latebris primus fundamina iecit.
 Vt puto iuc undo diſtorſerat ora cachinno
 Odryſijs quando vates truncatus in oris
 Saxa, ſerasq; lyra traxit, ſidibusq; canoris,
 Quando nudato deſcendit populus Aemo,
 Et comites quercus attraxit nautica pinus,
 Quando ſecurum leporem fouere Moloſſi,
 Vicinumq; lupi latus haud exhorruit agna,
 Concordes luſere fera cum rygride dama,
 Quando nec iratos ceruis timuere Leones.
 Arx ac oppidulum foſſis circumdatur altis
 His Deus, aquoreas qui cuſpide temperat vndas,
 Prouidet, vt vaſto tueantur flumine muros.
 Hic eſt temperies puri placidiſſima cœli
 Decrepitum generans ſenium, nam cernis ibidem
 Incuruos vetulos quœus Neſtoris accidit ætas.
 Hic multum fecundus ager, largamq; quot annis
 Terra ferax cererem multo cum fœnore reddit.
 Non plus Heſperia longinquis meſſibus, vlla
 Nec Romana magis complerunt horrea terra.
 Non ager AEgypti pinguiſſimus vbere gleba
 Geſtiat equari vobis felicia rura,
 Quamuis ille quidem natas ſine ſemine fruges
 Afferat, & nullo verſetur vomeris ictu,

Sponte tamen florescat ager, cessante iuueno
 Ditior oblatas miretur & incola messes.
 Hic grauida pecudes, hic porci tergora obesi,
 Hic quoque non iussa veniunt ad mulctra iuuenta,
 Hic foetis apibus nec non examine multo
 Dulcia mella fauis redolent spumantibus horti,
 Hic armenta bouum, distenta lacte capellae,
 Lanigeriq; greges, animalia pingui a campi
 Vt sibus humanis gratissima pabula praestant,
 Et bona natura, qua dispersuntur in omnes,
 Hic commixta fluunt, & qua diuisa beatas
 Efficiunt terras, largè hanc congestit in unam,
 Vt merito dicenda foret paradus agrestis.

His capti illaebris, cupidis sententia stabat
 Mentibus ingenti circumdare robore Martis
 Oppidulum, vt tantis liceat ditescere pradis.
 Ergo militibus memorant, quid molis agendum.
 Primus in arma ruist Guebrian, qui talibus atrox
 Spumans ore minas socios animabat in hostes.

O socij, magna Gallorum gloria gentis,
 Aspicite hanc terram, lati quacunq; patescit
 Campi planities, quas grandes continet instar
 Laomedonnis opum, nitidi fuluig; metalli
 Massas, Agrippinatum quoq; Principis amplas
 Gazas, quaq; rudis collegit ferra Colonus
 Depradanda dabo vobis, estote parati,
 Edite signa vini vos Gallo sanguine natos,
 Sic & posteritas, aeternaq; fama loquetur,
 Vos adeo audaces animos in praelia ferre,
 Quam veteres illos Celtas, qui Principe Brenno

Diripuerē, Pater quam Romulus edidit, urbem.
 Arx est, quam Lechnich veteres dixerē Coloni,
 Ad quam sepositis mentem componere curis
 Præsul Agrippinas cupiens secedere suenit,
 Possidet hæc rutuli congestos aris aceruos,
 Est ibi cunctarum datissima copia rerum,
 Hanc suasere Duces vnitis cingere castris,
 Vt nobis tantæ thesauri copia fiat.

Sumite vos animos, solito stent robore mentes,
 Iam vos victores tremebunda Colonia multis
 Auertit latebris, nunc alta Moguntia magno
 Stat percussa metu, totâ trepidante Viennâ
 Obstupescit metu riget anxia Caesaris aula.
 Pergite magnanimi, cæptos augete triumphos.

His dictis rabies prædaq; nefanda cupido,
 Qua mentes stimulis scitundas excitat, aucta est.
 Seuit amor ferri, rigidiq; insania Martis,
 Ac iter ad Lechnich pollutâ pace capessunt,
 Oppidulumq; parant Martis circumdare technis.
 Hinc totus campis exercitus ibat apertis,
 Tubadel primas acies, postrema coerces
 Rosa tumens animo, medio Dux agmine Gallus
 Vertitur, arma tenens, maculis quem Celticus albis
 Portat equus, rucansq; latus micat aureus ensis,
 Hunc stipant acies equitum, peditumq; phalanges,
 Tum tenebrosa nigro glomeratur puluere nubes,
 Ingentiq; pedum pulsu tremunt excita tellus,
 Se spolijs animant diuisis ante triumphum,
 Et licet ambiguus anceps spes passibus errer,
 Sunt quasi victores, memori sed mente tenete

Ius quod ab antiquo Noriberga tempore seruans,
 Qui consueuerunt nullum suspendere, qui non
 Ante fuit captus. dubijs rogo parcite pradis,
 Si fortuna volet vestri sententia cordis
 Accidet, & pingui tingetis turpia lardo
 Guttura, sed quoniam laridi lateralia frustra
 In stagnans vallum iecistis pontis ad instar,
 Quo (singendo iocos) vndas transire liceret,
 Auguror, ac istud certum mihi suggerit omen,
 Vos nihil ex larido nostro comprehendere posse,
 Nam bene dignus erit, qui prodigus optima spernit,
 Pressuram tolerare famis, nec frustra meretur
 Vilia, qui perdit pretiosas discolor escas.

Iamq; volans rumor turbat à spargitur arce
 Victam Kempenam, turpiq; timore coactos
 Nouesios subisse iugum, Ducis agmina Lamboy
 Amisissis signis Gallo cecidisse mucrone,
 Aut dispersa vagum sine lege errare per orbem.
 Hostiles animos his insanire triumphis,
 Iam triplices properare Duces, triplicesq; Manipulòs
 Cincturos urbem plenis volitare per agros
 Signis, fama refert horrendos improba motus,
 Et gliscit gressu, volucrisq; citatior Euro
 Terrificu quatit attonitam rumoribus arcem,
 Astruit auditis docilis per inania rerum
 Pascere rumorem vulgi pavor. itur in acres
 Bellorum sparsim curas, subitusq; per omne
 Oppidulum Mauors strepit, & ciet arma, virosq;.
 Mulus Agrippinà non tenuia vasa nitroso
 Puluere facta refert, diuturno tempore mutas

Bombardas renouant, tersâ rubigine saeuus
 Induitur ferro splendor, iuuenumq; repostâ
 Instaurant galea coni decus, hasta iuuatur
 Amento, reparantq; noua fornace bipennes.
 Nec vero muris, quibus est luctata vetustas,
 Ferre morantur opem, subuectant saxa, cauasque
 Retractant turres, edit quas longior etas.
 Hinc arx tormentis validis onerata tumescit,
 Et quibus oppositos, occulta foramina campos
 Prospicit occludunt, hinc grandia robora portis
 Et fidos certant obices accersere syluis,
 Euacuant fossas, stellatis axibus agger
 Obijcitur muris, haud segnis cuncta magister
 Praecipitat timor, ac vastis trepidatur in armis:
 Quin adeo saeuus rigidis Mars terruit armis
 Faunos, atque leues Satyros, Dryadesque procaces,
 Ac viridi pinu praeinctos cornua Panas,
 Ut iam diffugiant campis, nec montibus altis
 Flexile cerata modulentur arundine carmen,
 Sed timidi sese miscent ciuilibus armis,
 Tristitiaq; graues conclusis artibus abdunt.
 Sic vulgus, traduntq; metus, nec poscitur aut hor.

Ast, heu turpe nimis! Gallorum cordibus haeres
 Fir mum propositum, manet altâ mente repostâ
 De larido in Lechnich dudum concepta libido,
 Hinc veniunt taciti ceu fures nocte sub illa,
 Quâ cum Discipulis Deus olim Pascha comedit,
 Atque vorare volunt non puri paschatis agnum,
 Sed noua porcorum discerpere viscera feruent,
 Oppidulum Lechnich populofo milite cingunt

Ipsâ luce sacra quando mysteria mortis
 Messiae colimus, genitorq; piacula serui
 Aeternus nati perpeffa morte remisit.
 Quis furor iste canes? qua vos vesania vexat?
 Haeretico vetitas an gutture quaritis escas,
 Cum sitis ardorem moderetur felle Redemptor?
 An placet eximia pietatis nomine claros
 Perturbare viros, vt sacris hisce diebus
 Non valeant Sancti persoluere debita Pascha?
 Prudie at vnanimis zelosus compulit ardor
 Heroas sanctâ sese munire Synaxi,
 Scilicet hoc scutum est, quod cunctas tollit Auerni
 Insidias, faxit Deus hoc munimine semper
 Se praeuincere, rerum foret exitus idem.
 Ergo dies primos belli visura tumultus
 Exoritur, nigras, noctis lux soluerat umbras,
 Cum vigil excelsi custos sub tegmine tecti
 Buccinat extra hostem partitis ducere turmis
 Excubias vigiles, ait alto ex aethere clausa
 Mœnia, & insomni muros statione teneri.
 Apparet densis acies instructa cateruis,
 Et campus elypeis armatis ferreus horret,
 Florida quam multa per rura videntur arista,
 AEt hereis cum feruet equis iuba fulua leonis,
 Quam tumido multi voluuntur in equore fluctus,
 Quando turbatas Hœdus maris impulit vndas,
 Ante suos oculos tot tela, tot arma videbant
 Ciues interitum, tristemq; minantia mortem;
 Stridula labra fremunt, murorum limina circum
 Cuncta premebantur, densâ statione per agros

Dant equites cumulos, diuisis ordine turmis
 Hinc illinc clausi confines oppidi ad agros
 Peruigilant, omnemq; aditum custode coronant.

Hæc ubi conspexit generosa Corona virorum,
 Qui validis urbem defendere viribus adsunt,
 Congressi, inq; vicem dextras iunxere locumq;
 Aptum, quò possint artanas voluere curas
 Exquirunt; contra sunt hostem vocibus omnes
 Concordes, fidei causâ patriâq; cruciorem
 Nobiliter potius cum chara fundere vita,
 Quam statuant urbem furibundis dedere Gallis.
 Primus Ioannes Kipschoffen stabat in armis,
 Cui veteres Patres, & aui numerantur auorum,
 E quibus antiquo censetur stemmate natus.
 Huius sancta fides, inuictâq; dextera bello,
 Ac ingens longo prudentia parta labore
 Vestro iudicio satis Illustrissime Princeps
 Imperij Elector toto clarescit in orbe.
 Huius enim fidei, rigidis dum soluit habenas
 Mars furibundus equis, ac in discrimine summo
 Patria versatur, licuit committere tuto
 Lechnichias arces, huius prudentia visa est
 Cum sibi subiectâ turma potuisse tueri,
 Ac dura cladi trepidos subducere ciues.
 Verùm vallas à castris hostilibus vrbe
 Clariùs emicuit, totumq; effudit in orbem
 Illustres radios, dum curas atque labores,
 Ac onus impendens humeris, mox diuidit inter
 Prudentem fortemq; virum, sibi sponte laborum
 (Queis vnus vix par fuerit) delegit alacrem

Collegam; nam maior adest & plena duobus
 Pectoris ac animi praestantia, copia rerum
 Vberior, vis consilij magis ampla duobus,
 Dum nunc hic aliquid, nunc ille, quod vtile credit,
 Inuenit, alterius fraterno sapius alter
 Indiget auxilio, nemo sibi sufficit ipse,
 Nam qui solus erit, si forte quid vtile rebus
 Cogitet, intueniatque, animo persapè labante
 Deficit, & timidum fugit omnis consilij vis.
 Ergo sibi iunxit fortem, solumq; Sodalem,
 Qui varijs fessum curis ex parte leuaret,
 Hic fuerat Carolus Maior, qui traxit ab alto
 Sanguine Delligerum clarissima nomina Patrum,
 AEquandus Superis Heros, insignis in armis,
 Et patria, & saeculi decus admirabile nostri,
 Huic pridem illustris meritos Colonellus honores
 Manderslo referens (vt nunc patet) omine fausto
 Sub parente sibi forti legione supremum
 Praefectum vigilum magnâ cum laude creârat.
 Hi bini alternis statuunt dare iussa diebus,
 Non secus ac Gemini concordia sidera fratres
 Tyndarida variant ortus noctuq; diuq;
 Ordine Perpetuo, vel ceu tria fulmina mundi
 Quondam post domitos armis ciuilibus hostes
 Romanos Proceres totum subiecta per orbem
 Regna pares fasces dudum mutare stupebant:
 Sic quoque clausa viris alternis moenia parent,
 Et redeunte nouus succedit Sole Duumvir.
 Quatuor his socij, primi tres iussa pedestri
 Dant turma, Ioannes Sax generosus & audax.

Huic par alter erat praclara stirpe creatus
 Ioannes Sigismundus Gopp strenuus Heros,
 Vir cui multa nimis mentis constantia feruet,
 Impavidus, prudens, & ad ardua quaq; paratus,
 Nec non primorum qui iungit in ordine binum
 Nomen apostolico Patrum, Paulusq; Petrusq;
 Tibanti, nulli pietate aut Marte secundus.
 Denique Ioannes de Burgo Ductor equestris
 Centuria fortis miles, nec in ordine Nobis
 Postremo referendus erat, si scribere plures
 Secluso fragilis calamus simul ordine posset.
 Cunctis hisce viris insunt Mauortia corda,
 Nec minus ingenijs clari, quam robore Martis,
 Quod si pugna vocat medio in certamine primi
 Ductores ipsi volitant exempla suorum.

His ego non priscos Decios, fortesve Metellos,
 Non cunctatores Fabios, Mariosq; feroces
 Pratulerim, nec qui Pœnũm domuere furorem
 Scipiadas, Gallisq; genus fatale Camillos.
 Non mihi si lingua centum sint, oraq; centum
 Vox infracta sonet, moueat praecordia Phœbus,
 Horum virtutes Procerum, clarosq; triumphos
 Nostris versiculis breuiter comprehendere possim.

Hi Proceres igitur cœiunt concorditer, armis
 Alta tenent, & non trepidi formidine portas
 Explorant, fascēsq; & propugnacula iungunt.
 Optima mox licuit feruoris cernere signa.
 Omnis per muros legio sortita periculum
 Excubat, exercetq; vices quid cuiq; tenendum.
 Sunt quibus ad portas cecidit custodiri sorte,

Pars alia ex portis erumpit in agmina, tentans
 Hostis num valeat priuato Marte cohortes
 Pellere, festinus cuiuis furor arma ministrat.
 Iam celer exierat portis equitatus apertis,
 Euolat antè suos iras rabiemq; Ioannes
 De Burgo spirans, generoso corde lacepsit
 Hostiles acies, peditum stipatur vtrunque
 Magnanimè turbâ, nostratum parua caterua
 Impauida ad pugnam properat, ceu fecerat olim
 Dauid cum Goliath pugnans immane duellum,
 Exigui numero, sed bello viuida virtus,
 Ac alternantes multa vi praelia miscent.
 Ecce tibi trepidant timidi consistere Galli,
 Dum pedites nostros numero licet impare cernunt
 Impete fulmineo cuneos penetrare suorum,
 Despondent animos, tremebundi corde fugant ur
 Agminibus totis, & versi terga dedere,
 Vt fugiunt aquilas (timidissima turba) columba.
 Quos ardens animis & sisus viribus heros
 De Burgo toto fugientes aquore campi
 Vyget agens, vt saepe canis venaticus olim
 Syluestrum sectatus aprum, rapidumve leonem
 Mordicus arreptum retro trahit, ipse volantem
 Confisus virtute pedum, nunc ilia morstu
 Perstringens, nunc extremis in clunibus harens
 Posteriora fera carpit: sic strenuus Heros
 Extremos quosque interimit, timidosq; trucidat.
 Iucundum visu currit, rapiturq; Ioannes
 De Burgo celeri in gyro, strata gemate cauto
 Multos de populo braccato sternere tentat.

Grege noster modicus veluti si capreus vnus
 A multis agitur canibus, veruntamen extra
 Sapius hostiles dentes se dexter abegit,
 Illasusq; redi: canibus ringentibus ora.

Mox acti in rabiem, spitantes corde furorem
 Vindictâq; graues, viduas armenta colonis
 Ad castra abducunt, frustra renuente bubulco
 Hic macras rapiunt vaccas, illicq; molossis
 Lanigeras abigunt cumulatim rure bidentes,
 Et stabulis tollunt praestanti corpore tauros.
 Qua vos fata manent placidum pecus? aut quid iniqui
 Vos rapiunt, pleno quae fertis in vberibus nectari?
 Mollia quae nobis vestris velamina lanis
 Praebetis, vitâq; magis quam morse iuuatis?
 In promptu causa est, epulae glotonibus estis.
 Quid meruere boues, animal sine fraude dolusq;
 Innocuum, simplex natum tolerare labores?
 In promptu causa est, epulae glotonibus estis.
 Tot passim campis agitari armenta videbas,
 Quot non horrendum Tyberino gurgite monstrum
 Cacus in obscuro latitans mactauerat antro.
 Heu! dolor Heroum quantus pia pectora pressit,
 Hac ibi conspiciunt: quis credis pectoris astus
 Surrexit, quando spoliari cuncta videbant,
 De quibus ante fuit vetitum vel ledere solum
 Vnguiculum? magnus certè dolor ossibus arsit,
 Vix questus tenuere suos, magnusq; per artus
 Errabat sine voce furor, non posse grauabat
 Furatas hostis manibus saluare rapinas.

Nec tamen interea Gallorum si quis ad urbem
 Proximat, hoc noster sedato pectore miles
 Passus, sed bombis horrendis fulminis instar,
 Raucâ bombardâ plumbi fera spicula torquet,
 Quis hostes pereant, pugnasq; in morte relinquane.
 Huius Dux Guebriani pertasus debuit omnem
 Delectum peditam submittere, incenia castris
 Ut circumfoderent mandatur, & vndiq; multo
 Mox subterrestres faciunt conamine fossas.
 Illis fit durum corpus patiensq; laborum;
 Nec sunt desidia molles, non ora tractant,
 Sed dat iussa Comes, cunctos quoque peruigil vrget
 Militia socios, ut sit labor omnibus idem.
 Ergo pares cæcis abstrusa cubilia talpis
 Effodiunt, laniantq; immania viscera Terra,
 Cui mox terrificis panduntur hiatribus ora,
 Non secus ac si quâ penitus vi terra dehiscens
 Infernas reseret sedes, & regna recludat
 Pallida, Dijs inuisa, superq; immane barathrum
 Cernatur, trepidentq; immisso lumine manes.
 Tunc Siculis oris grandi percussa dolore
 Continuisse ferunt laniata lagonibus ima
 Pectora, & immensos grandi testasse boatu,
 Quos patiebatur confosso in corde, dolores
 Dyndimenen, flauâq; comas nudasse cor onâ.
 Dein vicina struunt caua propugnacula firmis
 Aggeribus, tutoq; loco tormenta locantur.

E contra obsessi, dum tanta pericula cernunt,
 Continuo vigilantes operantes nocte diugis,
 Pars contra insidias inimici incenia firmant

Fasciculis, cautis alios pars magna Cuniculis
 Obijciunt latebris, pars cetera curribus adfert
 Ligna, simum, stramen, clausis fortissima muris
 Munimenta suis, ast densa obstacula globorum.
 Sunt quoque succenso qui stramine nocte reuelant
 Excubijs, si forte dolos hostilia tentent
 Agmina, tela alij fundunt, & fusa coaptant.
 Sunt quoque qui lapides lati noctesq; diesq;
 Incutunt hosti, propius qui mœnibus hæret.
 Nec tamen immensus validis labor arma lacertis
 Excussit, sed stricta tenent, ictusq; minantur.
 At Carolus socios generosos sedulus vrget;
 Instigatq; viros, vt cunctos hostis iniqui
 Conatus reprimant, conclusaq; mœnia saluent.

Tandem pertasi Guebrian, Tubadel, & audax
 Rosa, Duces Terni Generales, mœnia mandant
 Fulmineas tormentorum perfringere sphas.
 Principium faciunt, Christus qua luce sepultus
 Innocuas adijt sedes, secretaq; longo
 Atria circuitu, sunt hic incendia nulla,
 Nulli obsunt penitus flammis vlticibus ignes,
 Vmbrarum sed iners requies, miseraq; tenebra
 Infontes retinent animas; sed glandibus auras
 In vanum feriunt, nam quamuis mœnia frangant,
 Hac ex parte tamen studio vancscit inani
 Hostilis rabies, etenim quassata ruebant
 Ex qua parte globis repetitis mœnia, ciues
 Opposuere graui factum cum pondere vallum,
 Scilicet effossis glebis ac cespite mixtis
 Ingens à nostris structus post mœnia mons est

Militibus, quem non aries impellere saeuus,
 Quemq; nec vlla queat perfingere machina belli;
 Ergo tenebrosus caeli qua parte redire
 Vesperus assuevit, remouent tormenta, locantq;
 Commodiore situ, qua parte flat imbrifer Austro.

Lux sacra tunc aderat, qua non festiuior vlla
 Christi ad hunc populis toto celebratur in anno
 Festa dies Pascha, qua tergere quisque fidelis
 Antiquas anima maculas exomologesi
 Suevit, & oblatâ sese munire Synaxi,
 Vt natis deuota suis Ecclesia mandat.
 Lata dies toti merito venerabilis orbi,
 Qua requiescat humus, & astris requiescat arator,
 Et solet assiduos quicumque subire labores,
 Hacce die solum deberet dicere grates
 Messia, quoniam pretiosa morte redemit
 Damnatum mortale genus, victorq; triumphans
 Tres sauos magnâ fregit virtute tyrannos,
 Peccatum nempè & rustrum cum Demone Mundum.
 Vera tamen remanent veteris prouerbia dicti,
 Dæmon habet templum, vix Christus vile sacellum,
 Quoque dies melior, tanto Phlegetontius hostis
 Infernas furias laxis magis vrget habenis.
 Huic par Dux Guebrian socios dum praecipit almam
 Paschalem violare diem, variosque labores
 Causat, vt oppidulum debeller, moenia circum
 Comportant fascès, curuisque ligonibus ima
 Sub tellure vias sulcant, cautasq; cauernas,
 In quibus intendunt obsessas fallere turmas.
 Aduoluunt alij texeos de vimine corbes,

Quos auersuros hostilia spicula glebis
 Replent; à reliquis stellatis axibus agger
 Erigitur, variaq; equantes moenia moles.
 Omnes sacrilego Paschalia festa labore
 Contaminant, sacraq; pios violare diei
 Gaudia Casareos vrgent, nam tempore sacro,
 Quo placare Deum decuit, discurrere debent,
 Ac clausos vigili muros custode tueri.
 Nec tamen impediunt hæc tanta pericula ciues,
 Non adeo nostros immanes hostis iniqui
 Insidia terrent pugiles, quin vnus & alter
 Ciuis seu miles venerans paschale trophæum
 Audiret reuerenda sacra mysteria Missæ.

Hicne fides vigeat, qua prisco condita sacro,
 Quam Petrus & Paulus docuere, Petriq; cathedra
 Vltra sexcentos annos & mille reseruat?
 Hæcne fides tantâ quam cum pietate verendus
 Inuexit Francis Germanus Episcopus oris?
 Hæcne fides sacris quam baptismalibus vndis
 Ablutus primus Gallorum Rex Clodoueus
 Obsecrat vt successores, seriq; nepotes
 Contra barbariem defendant Hæreticorum?
 O Romana fides non fidos fac rogo fidos!
 O Germana fides! fac Gallos quæso fideles!
 O Clodouea fides, tu semper vitæ, salus, spes!
 Heu pia vitæ penes te spesq; salusq; stat exul!
 Heu Clodouea fides! quondam sic inclita solis
 Parisijs seruata, at nunc peregrina remotis
 Finibus in vauidis miserè diffusa pererrat,
 Te sacræ Imperium Romanum Francia turbans.

Hæreticæq; fouens furias, sciensq; cruorem
 Christicolam varias, heu! te proscripsit in oras.
 Plura, sed hic prudens suadet requiescere Plato,
 Consultumq; putat calamo reticere retracto.

Dux tamen impatiens hæsi ad mœnia Martis,
 Vipote cum socijs casto conamine fractus
 Oëtidui spatio, vocat ad responsa Sodales,
 Consiliūq; petit vaftrum, technæq; dolosq;
 Quatenus Oppidulum Lechnich sub Gallica victura
 Iura trahat, tandem stetit hæc sententia cunctis,
 Strato ponte iubent altam transcendere fossam.
 Ast ea nil miseris prodest audacia Gallis,
 Tam fossam superare altam, quam scandere muros,
 Nec facile insiluisse fuit, nec stare in iniquo
 Aggere, præcipiti quando esset ad omnia lapsu,
 Nam superextabant ab vtræque crepidine fossæ
 Asperitate sudes & acuta fronde timende,
 Quas magnas grassasq; suis vi grande locarant
 Præsidium obsesti, quos currus nulla trahentium
 Vis superariv equum, sed tantum ponte locato,
 Si fossam transire queant, tentare licebat.
 Vincitur ergo mora, heu quantum est quod fata morantur!
 Quos miseri agricola pridem fecere labores
 Omnes vna dies perdit, tunc omnia latè
 Procumbunt nemora, & spoliantur robore sylva.
 Lucus erat longo nunquam violatus ab ævo,
 Obscurum cingens convexis aëra ramis,
 Et gelidas præbens submotis salibus umbras.
 Hanc iubet immisso sylvam procumbere ferro,
 Nam vicina operi, belloq; insacta priore

Inter nudatos stabat densissima montes.
 Procumbunt orni, nodosa impellitur ilex,
 Fagus densa comas, & fluctibus aprior alnus,
 Et non plebeios luctus testata cupressus,
 Tunc primum posuere comas, & fronte carentes
 Admisere diem propulsaq; robore denso
 Sustinuit se sylua cadens gemuere Coloni,
 Et misera obsessi lignorum funera ciues.
 Utque satis casum nemoris, quaesita per agros
 Plaustra ferunt, curuog; soli cessantis aratro
 Agricola raptis annum fleuere caballis.
 His superimponunt constrictis restibus arctos
 Fasces, & nimium crudeli cade necatas
 Alnos, & steriles quercus, & cetera ligna.
 Hac alto fluida submergunt gurgite fossa.
 Taliter attentant sabrefacto ponce per vndas
 Oppidulum penetrare, cruciq; domare tumultu.
 At prius iratus Guebrian, spem ractus inanem,
 (Lux ea tunc aderat, cui baptismalibus vndis
 Candida tinctorum tribuit sua nomina vestis)
 Ut rursus tormenta iubet sua fulmina mittant,
 Ruptis Oppiduli spatiosa foramina muris
 Perfringant, pasuere breui pro pluribus ampli
 Curriculis aditus, omnis volat ordine iuncta
 Gallica per campos legio, furibunda cruentos
 Lam mox assultus factura furoris in urbem.
 Deciduas rabido sudant de corpore guttas,
 Tormentis simul explosis muralia quassant.
 Intonuere poli, & crebris micat ignibus ather,
 Cum terrore volant numero sine fineq; glandes

Murifraga rutilo mixtis splendore tenebris,
 Voluitur ater odor superas quoque fumus ad auras
 Euolat ducens post se vortice tardo
 Nigrantes gyros, iterum fragor intonat ingens,
 Ac magis horribili fremitus clangore resulat
 Creber, opineris quod vi conuulsa repente
 Ingens nutaret spatiosi machina mundi.
 Olli sublatis circum clamoribus instant,
 Latitiâq; fremunt, animosq; ad sidera tollunt,
 Haud secus ac anceps victoria parta fuisset.

Nunc ergo audacis referam certamina Martis,
 Nam quæ sub rabido Suebrian Duce plurima stabant
 Millia Gallorum, membris animiq; parati
 Pergere in aduersos muros, vbi facta potestas,
 E statione ruunt vesparum more furentum,
 Quas puer in triuijs nidos atque antra tenentes
 Sæpe agitat, petulans stimulis, aut fortè viator
 Impudens commouit, ab ipsis protinus antris
 Turmatim stimulisq; ruunt iraq; furentes,
 Vrgentesq; hominem feriunt, & vulnere multo
 Afficiunt, acta fœtus communis amore.
 Tali tunc animo, tali tunc robore fulti
 Galli in Casareos tendunt, murosq; laceffunt,
 Arma citi rapiunt, nec sat rationis in armis,
 Sed glomerare manus bello, & concurrere in vrberem
 Atroces ardenti animi furor iraq; mentem
 Pracipitant factas subito penetrare lacunas.
 In medijs nunquam caculis orbata leana
 Sanius errat campis, nec funera vulgo
 Tam multa informes vrsi stragemq; dedere

Per sylvas, tum saeuus aper, tum pessima tygris,
 Quam modo Caesareo misti cum milite Galli
 Alternò miserè se conficere duello.

Nec tamen his nostram perterrita corda virorum,
 Sed quiuis nostro postremus de grege miles
 Non minus est hostis tantas commotus ad iras,
 Quam lybicus densis Elephas oppressus ab armis,
 Quando repercussum squalenti missile ferro
 Frangit, & haerentes motâ cute discutit umbras.
 Martia corda vigent in nostro milite, pontem
 Fulmineis sphaeris, quas sulphure machina bellis
 Impulit, hostilem quatunt, nec plumbea tela,
 Haud unum contenta latus transire, quiescunt,
 Sed pandunt per ligna vias, & viscera pontis
 Dilaniant, superest telis post vulnera cursus.
 Vt saxum quoties ingenti verberis ictu
 Excutitur, qualis rupes, quam vertice montis
 Deicit impulsu ventorum adiuta vetustas,
 Frangit cuncta ruens, neue obuia corpora tantum
 Exanimat, totos cum sanguine dissipat artus.
 His tormentorum succedunt ictibus irâ
 Incensî pugiles, quo non audacia mentes
 Commouet iratas: renouant crudelia pontis
 Vulnera, & euertunt laceratum falcibus vncis.

Interea Guebriam cernens per ferrea tela
 Frangi pontis opus patrio sermone sodales
 Ad fera bella monet gemitu maiore dolorem
 Testans: O Socij lacero succurrite pontis,
 Tanta molis opus ruit, heu! succurrite ponti.
 Erge missa suis legio, qua tentet hiantes

Trans lacerum pontem subito transcendere muros.
 Dum trepidat nullo firmatus robore miles,
 Folle moras, instat, nocuit differre paratis.
 Cogitur ergo pauens legio transcendere pontem,
 Sed veluti purum eira peruolat aethera nubes,
 Quando mari sauos molitur Iupiter austos,
 Sic fuga fit, pauidi Galli sic ponte relicto
 Dispersi cœpère suam, paueur omnibus ingens
 Clamorem fortem expressit, volat aethere toto
 Pulueris immēsi nubes, quam cursus equorum
 Et peditum tulerat, turpi tentoria cursu
 Licta petunt, multis fossarum in mole relicta,
 Quos vallum inuitos tenuit: pars magna volentūm
 Effugere haud potuit, sed fossas morte replebant.
 Hac strages hostes fregit, magnumq; timorem
 Incussit, quare simulantes mente furorem
 Vastas blanditias texunt, & poplite flexo
 Subdola presentant obsessis oscula pacis.

Ergo missus adest praeo, qui pulsa fatigat
 Tergora rauca bouum, quis moenia dedere mandas
 Obsessis, referens Gallorum hac dicta superba:
 Gallorum Illustris Guebrian Dux, strenuus Heros,
 Vos sibi portarum iubet ilico pandere claustra.
 Quidq; moras trahitis? quanam dementia vestras
 Mentis obsuscet: quid adhuc defendere vultis
 Heu nimium temeri! tanta ad discrimina rerum
 Perductum oppidulum, cuius muralia tristem
 In cumulum prostrata iacent, renouandaq; pontis
 Machina, & ingentes in muris vndiq; hiatus
 In victam latos aditus victoribus vrbera

Præbent? quæso viri fatuus desistite cæpris,
 Et quæ vos pietas manet & clementiâ Magni
 Inuictiq; Ducis, stultis ne remitte factis.
 Sin minus, & fatua fixa est sententia menti,
 Spernere iussa Ducis, nec victum dedere pagum,
 Prospicite hos latè campos, quantaq; phalanges
 Spirantes iras hac diruta mœnia cingant.
 Nil nisi iussa Ducis cupiunt, quæis scandere pontem,
 Et laceros armis iubeat perfringere muros.
 Stant omnes auidi, flagrantq; cupidine præda,
 Quicquid habet viuens calida spiracula vitæ,
 Nobilitas cum plebe cadet, grassabitur ensis
 Strictus, & à nullo reuocandum est pectore ferrum,
 Sanguis inundabit templis, multaq; rubebunt
 Cade omnes plateæ, nulli sua præderis etas,
 Non senis extremos acies pudibunda timebit
 Præcipitare dies, nec primo in limine vita
 Infantis miseri nascencia rumpere fata.
 Exanimare feros possent hac verba Gigantes,
 Ipse nec Amphitryoniades, qui sustulit orbis
 Immensam molem, caput insuperabile bello,
 Imo nec auditis istis terroribus Heros
 AEacides clarum genus & rutela Pelasgi
 Nominis in propria constans virtute sterisset.

His tamen auditis Heroum fortia bello
 Pectora, Kipshofen, Gopp, Delliger atque Tibanen
 Sax & de Burgo validis vno ore vicissim
 Hortantur sese ac animant in prælia dictis:
 O socj nunc este viri, nunc iustus in hostem
 Vos stimulet dolor, ira animos nunc excitet acres,

Vinci nos pudeat, nam quos pudor armat in hostem
 Saluantur plures, quam qui f. gère, nec vllum
 Aut animi decus est, aut gloria dedere muros.
 Pergite Magnanimi, Gallos audete timentes
 Vincere, quod si quis nostrum quoque sorte maligna
 Occidat, occiderit, res est pulcherrima mortem
 Pro patria oppetere, & saluos prestare Penates,
 Coniugia, infantes, patriam, dulcesq; parentes
 Morte sua, qua nos tandem refecabit aduncâ
 Falce renitentes, omnes sua fata manebunt.
 Talibus accensa mentes & pectora dictis
 Vnanimis vertère oculos, iuuenisq; trementis
 Intuiti faciem, simul vna voce ferenda
 Hec dubio comiti Guebrian responsa dedere:
 Aspice progenitos generoso sanguine Martes,
 En sumus intrepidi, nec ludicra verba timemus,
 Nouesq; Guebrian moueat fera pralia verbis,
 Non sic Lechniacos capiet, maiore cruore
 Hic opus est, laceros tentet perfringere muros,
 Nil profecturum conetur scandere pontem,
 Inueniet nos esse viros, nec verba timere.
 Latitiâ tamen haud modicâ præcordia spirant,
 Quod vicum exiguum celebres tres Archistratego
 Egregij, Duces post gesta tot inlyta bella
 Hactenus inuictis dignentur cingere castris,
 Et non exiguam nobis fors miserit ansam,
 Quâ pateant nostra vires, inuictaq; virtus.
 Hoc pago iuuenis refer haud habitare colonos,
 Sed comiti Guebrian sincero corde feroces
 Occurrens pugiles, qui bello & pace fideles,

Casaris imperium, commissaq; castra rueri
 Constantes remanent, quibus haud obliuia tollens
 Promissans lethaeam fidem, nec Principis arcem
 Vastandam tradent malefidi hostilibus armis;
 Sed prius has animas vacuas reddemus in auras,
 Et prius has frontes trunco praescindere collo
 Nostrum quisque feret, sic stat, fixumq; manebit.

Hac ubi praeo tulit Comiti responsa ferocis
 Amplius efferber, clausi sub pectore crescunt
 Irarum fluctus, totoq; ardentis ab ore
 Scintilla absistunt, oculis micat acribus ignis.
 Haud secus ac magno cum virgea flamma sonore
 Suggestitur calidis costis vndantis aheni,
 Exultant aestu latices furit intus aqua vis,
 Et fumans altè spumis exuberat amnis,
 Nec iam se capit vnda, vapor volat ater ad auras.
 Sic quoque Dux animum nunt huc, nunc diuidit illuc,
 In partesq; rapit varias, perq; omnia versat.
 Mox magis horrifono mandat tormenta boatis
 Perturbare hostes, fragilesq; laceessere muros.
 Terra polusq; crepat: stupor ah! ceu cuncta dehiscans.
 Tela sed iratus nil proficientia iactat,
 Perditur iste labor furioso puluere sparso.
 Quid miser in vanum toties tormenta fatigas?
 Desine quaeso Comes, nec enim deuincere summum
 Caelorum Dominum poteris, quid pergis iniquus
 Moliri sechnas: citius, mihi crede, tenella
 Opprimet agna lupum, terrebit dama leonem,
 Et rabidi fient ceruarum praeda molossi,
 Quam fiant Gallis has oppida, praeda ceteris.

Non etenim Superis mortales bella mouerē
 Fas est, quisue putet deuinci mœnia posse,
 Quēis uolet omnipotens forti succurrere dextrā?
 En Deus exigua pugnās pro mœnibus vrbis,
 Nam licet horribili plus quam quingenta relaxet
 In pagum tormenta sono, mirabile dictu!
 Attamen haud vllum obseſus laſere capillum:
 Hoc meruere preces & vota piſſime Princeps,
 Quēis ſupplex tendens iunctas ad ſidera palmās
 Offenſi iuſtas placati Numinis iras
 Haud ſecus ac quondam cornuā fronte ſtupendus
 Amramides, dum monte ſedens, & ad aſtra lacertos
 Extendit, geminatq; preces, pia brachia fultus
 Longis feſſa moris Hur ac Aaronē verendis
 Preſbyteris Amalec loſue pugnante fugauit:
 Sic ingens pietas (licet mihi vera fateri)
 Sic tua ſupplicibus feruens oratio ſtillis
 O ſacer Antiſtes, nec non quas ordine longo
 Te mandante preces per ſingula templa frequentās
 Turba Sacerdotum, gens ſancta, Deoq; dicata,
 Partheniq; chori, ſponſaq; ſuauiſi Ieſu,
 Atque cuculligeri de conſo vertice Patres,
 (Quēis velut Amramida tua brachia feſſa quieſcunt
 O decus, ac ingens Vbiorum gloria Praeſul)
 Tam magna obſeſus meruerunt robora muris,
 Vt tria crudelis ſuper arint agmina gentis.
 Quid vero faceret patria trux iſte tyrannus?
 An fugiens linquet pagum (ſic dixerat) ac ſi
 Vincere non poſſet, pauco qu: tempore terras
 Subiungere haec potuit? prō quanti cauſa doloris!

Ergo

Ergo vocat rursus Dominos, quæis gloria magna est
 In longis braccis, in gestibus atque galeris,
 Consiliūq; dari melius petit anxius Heros,
 Quoque modo fessis valeat succurrere rebus.
 Ingenium & ratio vario dictamine dudum
 Sudant, atque Duces nullius dicta probabant.
 Ecce tibi tandem prodi, quem vincere cunctos
 Calliditate putes, Ducibus qui talia suadet.
 Conticuere omnes, intentiq; ora tenebant.

Magnanimi Proceres, iniqui gloria Regis
 Gallorum, quæ sit nostræ sententia menti,
 Et quod consilium dabimus, facili aures notatis.
 Attamen ô Socj, quæis bello maxima virtus
 Ante alios sari meritos conceffit honores,
 Vos precor, a vestris leuiter discedere dictis,
 Si qua foret, tenui faciles ignosce culpe.
 Sunt quibus, heu nimium turpi formidine fractis!
 Palpitat attonitum pectus, cor deficit amens,
 His visum fuerat cinctos relinquere muros,
 Finitimisq; plagis crebras subducere pradas.
 Vos appello Duces, an non hoc obsit honori
 Vestro consilium? nunquid non dedecus in gens
 Inducet titulus maculosa infamia nostris?
 Num pauor Imperij triplex exercitus istud
 Deseret oppidulum? Rheni superauimus vndas,
 Victa ia, et Kempena, iugo sunt colla coacti
 Subdere Nouesij, tot fortia regna, tot vrbes
 Gallorum imperio nostris subiecimus armis,
 Et modo nos vincens stupidi pauciq; Coloni?
 Vos ego per Regis Ludouici adiuro salutem,

Et per sceptrâ precor, tremebundi turpia inerti
 Ne date terga fuga, fœdâ nec inurite vestrâ
 Virtuti maculam, sed famâ digna priore
 Magnanimi fortesq; viri nunc edite gesta:
 Res alijs magno visa est statura labore,
 Aggere diuersos vasto committere colles,
 Exstruere immanes scopulos, opponere sylvas,
 Ut dent securus somnos, tentoria firmis
 Amplecti fossis, densas tollentia pinnas
 Cespitibus, crudâq; attollere brachia terrâ,
 His paucas suadent tuto latitâ e cohortes,
 Nec fessos ultra tormenta lacescere muros,
 Nec miseram laceri pontis renouare ruinam,
 Sed magis obsessos lento consumere bello,
 Ut stimulantè fame, aliq; voragine ventris
 In rabiem versi, quos non clementia nostris
 Subdidit imperijs, hos desperatio sponte
 Oppiduli cogat deuictos dedere muros.
 At reliquas acies, nostriq; exercitus ingens
 Robur Agrippinos nostro rumore trementes,
 Donec adhuc ciues animis discordibus ardent,
 Obsidione graui statuunt circumdare muros.
 Hec fateor dubiam mihi traxit opinio mentem,
 Ac illi cuperem totis accedere votis,
 Sed Bauara gentes, aduentantesq; phalanges
 Caesaris impediunt, quæ iunctis puppibus alti
 Pertransire parent stagnantia flumina Rheni,
 Neve moras subeunt hac tanta pericula longas:
 Hinc mihi fert animus meliorem sternere pontem,
 Et rursus Martis vires tentare, per altas

Quilibet aufugiens euadere toxica plumbi
 Festinat, seq₃ ad socios in tuta recepit.
 Errans per montis peluci salebrosa viator
 Si casu videns per gramina fortè draconem
 Nexantem nodos, seq₃ in sua membra plicantem,
 Tollentemq₃ iras, & cœrula colla tumentem,
 Horrescit quam sit cristis præsignis & auro,
 Tresq₃ micent oculi, sinuetq₃ volumine terga,
 Tresq₃ fremant lingua, triplici stent ordine dentes,
 Attonitum trepido gelidâ formidine pectus
 Palpitat, atque pedem retrò celer inde reflectit:
 Sic Galli quâ quemq₃ fuga spatiumve, locusve
 Abstulit, effugiunt, & per decliua fossæ,
 Per vallum, per saxa ruunt, mortemq₃ relinquunt.

Ast innoxindomitas Gallis dolor excitat iras,
 Et pudor à turpire uocabat inertia obortus
 Terga fugâ, celeri Guebriani Comes ipse caballo
 Desilijt, socij₃ manu, quam fortè gerebat,
 Eripiens hastam, socios cogebat ad arma
 Tum conuersi animi Gallorum, rursus in hostem
 Tota ferebantur glomeratis agmina sig₃,
 Et pleno iam Marte riuunt, tormentaq₃ laxant
 In scissos muros multo crudelius, atque
 Trux veluti pleno lupus insidiatus ouili,
 Cum fremit ad caulas ventos perpeffus & imbres
 Noctæ super mediâ tuti sub matribus agni
 Balatum exercent, ille asper & improbus irâ
 Sautit in absentes, collecta fatigat edendi
 Ex longo rabies, & siccâ sanguine fauces.
 Haud aliter Guebriani muros & castra tuerenti

Ignescunt ira, & duris dolor ossibus ardet.
 Iamq; lacecebant muros tormenta resumptis
 Viribus alternis, densâ compage soluta
 Perfringunt lateres, figentia grata vicissim
 Oscula ab alterno complexu saxa reuellunt,
 Nudatoq; loco, muriq; in parte ruina
 Prostrata, vt multis aditus per aperta pateret
 Rudera coniunctis bÿjugis, tunc ergo repentiè
 Plurima per patulos murorum millia hiatus
 Ac equitum peditumq; ruunt, pradaq; cupido
 Anticipare iubet socios, cœ mellea castra,
 Dum dimissa fauis per Hymettia rura feruntur,
 Erumpunt, cunctisq; prior volat aggere aperto
 Quidam Dux belli fortis, quatit aura comantes
 Casidis auricome cristas, humeroq; resulget
 Sanguinei patrium saguli decus, agmina magno
 Respiciens clamore vocat, valideq; profatur:
 Huc agite, huc properate viri, violenter in hostem
 Irruite, & muros perfringite, rumpite ferro
 Claustra, parate viam, victum succendite pagum.
 Talibus hortantem, cuncti qui verba loquentis
 Audierant, sed & audierant quicunque sub armis
 Hærebant Galli: simili feritate secuti,
 Condensi inuadunt urbem, pars lata per altos
 Conscendit muros, pars mœnibus intrat apertis.
 Sed lusit fortuna Ducem, dum victor ouare
 Crediderat, victosq; serox in busta Penates
 Vertere, & incensam sperat popularier urbem,
 Surgebat cumulo certantium prorutus agger,
 Obstabatq; iacens vallum, ne protinus instet.

Hoc sibi Casarei ceu propugnacula grandi
 Crasitæ latis muri obiecere ruinis
 Hoc veluti scutis hostilia spicula clausi
 Vitabant, patrio passim sermone vocabant
 Obsessi caulas ouium, munimina forsan
 Dixissent melius, quævis refranctur ouili
 Martius iste lupus, clausos ne deuoret agnos,
 Hoc viso Dux iste ferox vertigine tactus
 Mox vertit gressus, sed Delliger vltima glande
 Terga viri (fugiabat enim) sic perculit ipsum
 Circa humerum, vt grassans medio de pectore sphaera
 Exierit, sociumq; Ducis, vitare volentem
 Tela retro Dominum, cursu penetrarit eodem.
 Ingenti sonitu ille cadens, in pectora pronus
 Corruit, ac tepidi soluuntur corporis artus,
 Ferreus & claudit morientia lumina somnus,
 Visâ morte Ducis socij terrore trementes
 Abscessere retro, panidiq; in terga relatos
 Abduxere gradus; vt latus valle remotâ
 Cum leporem venator agit, fessumq; propinquo
 Insequitur cursu, & sperat iam tangere dextrâ.
 Si ferus aduerso subitum se protulit antro,
 Et stetit ante oculos frendens leo, deserit vna
 Et color, atque metu salientia pectora sanguis,
 Nec iam sperata cura est in pectore præda:
 Sic Galli dant terga fuga, murisq; relictis
 Castra petunt, seseq; intra tentoria condunt.
 Nempe ouibus sua bilis est, & dura bidentes
 Frontibus his caulis latitantes cornua gestant.

Interea reliquas diuisit in ordine turmas
 Guebrian, & plenum campo stetit agmen aperto
 Directaq; acies, ac latè fluctuat omnis
 Aere residentis tellus, in festaq; telis
 Tela repercussis resonabant ictibus, hastis
 Hasta insultantes, ac armis arma vicissim
 Hærebant condensa, viro vir, pes pede pressus
 Armaq; multiplici longo clangore tonabant.
 Fraudibus armatus repetitis ictibus instat
 Confractis muris, veluti per maxima plenis
 Ruderamurorum signis ruiturus in urbem.
 Sic vafer assiduâ diuexat fraude pusillum,
 Eneruatq; gregem, cui pridem nocte dieq;
 Strenua pugnantis flaccesit corpore virtus.
 Attamen obsessi duri in certamina Martis
 Impaudis ibant animis, cogentibus ipsos
 Casibus extremis defendere ab hoste furente
 Pignora & vxores, charosq; à morte parentes.
 Hinc rabidos resonante cauâ iaculantur in hostem
 Bombardâ globulos, vt ceter fumus in auras
 Euolitans adeo vultus nigredine pinxit,
 Vt non Germâno, quo degimus, et here natos,
 Sed magis AEthiopes aut Afros esse putares,
 Ac veluti quondam niueis argentea pennis
 Ales, vt aquaret totas sine labe columbas,
 Nec seruaturis vigili Capuolia voce
 Cederet ausribus, nec amanti flumina Cygno
 Coruus, Dum turpes Phæbo detexit amores
 Lingua damna ferens nigras est versus in alas.
 Nec secus as Aetnâ seuum fumante camino

(Hic presso mons igne tonat, claususq; laborat
 Mulciber, obducti nequeunt exire vapores,
 Et semper strident admissis sulphure rami)
 Ut Brontes, Steropesq; & nudus membra Pyracmon,
 Viginti magnis constassent follibus auræ,
 Incudisq; graui sueuissent mole domare
 AEs graue & inuictum chalybem, flauentiaq; auræ
 Pondera, & argenti massa: ac arma Deorum:
 Sic nostri Heroes nigratis vultibus horrent,
 Sic quasi continuo nitrosi pulueris vsu
 Qui color albus erat, nunc est contrarius albo,
 Sic uigiter bombardæ tonans, quem sparserat, atro
 Fumo omnes oculis, facie, manibusq; nigrescunt.
 Concertant vtrimq;, leui velut æthere venti
 Prælia commiscunt animis ac viribus æquis
 Non ipsi inter se, non nubila, non mare cedit.
 Ut quondam Troiana acies, aciesq; Latina
 Sic sese alternâ furibundi clade laceffunt.
 Rauca nec exiguo tormenta volubilis hore
 Tempore terribili sinerent requiescere fauce,
 Bombardæq; replent adeo mugitibus auræ,
 Ut cum fulminibus permixta tonitrua mundum
 Terrificant, summiq; labat domus alta tonantis.
 Pugnat nuda manus, pauca sine vulnere mala,
 Vix cuiquam aut nulli toto certamine cuncta
 Integra membra manent, sed nostra per agmina vultus
 Sanguinei, lacere facies, & hiantia ruptis
 Ora genis, causat Mosquetta plurimus vsus
 Vulnere seua, sed his lati se ludere credunt,
 Sic iuxta murorum ingentia ruderæ passim

Ingentes fuso manabant sanguine riuu,
 Plurima sic crescens miscibat corpora strages
 Obsessus Gallisq; cadentibus vndique, ab ortu
 Solis ad occasum alternis errabat in armis
 Mars Itubius, totoq; die victoria cursu
 Stabat in ancipiti, nec cui Bellona fauebat,
 Constat, an obsessus arriserit, anve cateruis
 Commiserans Gallis suspenderit atra sororum
 Stamina, seu tantisper ineuitabile fatum
 Distulerit, decreta diu victoria cedat
 Ne prius obsessus, & Gallos clade statuta
 Ne citius victos probrum immortale notaret.

Non tamen his animi Nostris cecidere maniplis,
 In grege permodico respectu roboris hostis
 Martia corda vigent, nullam metuentia sortem,
 Stant veluti rupes firmi, constanter adhaeret
 Quisque loco fixus, licet vnus ab ante sodalis
 Corruat, aut retro certa cum vulnere mortis.
 Abiectis vigilant clypeis, manicisq; retractis
 Tam versant agiles, onerantq; sclopetis nitroso
 Puluere, quam velox emissa sagitta per auras
 Transvolat in metam, vel quam cito miluus adunco
 Accipiterve solet rostro violare columbas.
 Nulla quies, nullusq; modus, sed semper in armis
 Exultant hilares, tanquam conuiuia curent,
 Nec magis in tantis metuunt terroribus hostis,
 Quam si nutrentur lautis sua corpora mensis,
 In quibus appositi prudentium pectora missus
 Sollicitant, dubiasq; trahunt in fercula mentes,
 Hinc affos pisces, ast hinc quoque mandere vellent

Semesum leporem, aut aliquid de clunibus aprī,
 Viscera tosta boum, vel mense grata secunda
 Dona fauos mellis, vel suaue rubentia mala.
 Excipiunt adeo lati crudele frementes
 Quos edunt tormenta immane tonantia bombos,
 Quam Bacchus vacuat carchesia plena falerno.
 Non miser in stygijs auide mage Tantalus vndis
 Quarit aquas in aquis, & poma fugacia captat,
 Quin magis obsessi sitiant fera pralia, & ipsā
 Crescat cede furor, fusus cruor arma ministret.
 Nec sibi, quod pincerna Deūm venerabilis Hebe
 Fudit odoriferum nectar crateribus aureis,
 Iupiter omnipotens & cetera turba Deorum
 Ordine perpetuo cupido magis ore propinant;
 Immo nec Ambrosia cibus immortalia Diuūm
 Mellisfluus gustu maiori guttura replet,
 Quantum Casareus miles certamina gaudet
 Cum Gallis miscere; reuerberat vndiq; cælum
 Tales ex imo depromptas pectore vocis:
 Huc ades, Huc adsis braccata gloria gentis,
 Protensas braccas nostro refecabimus ense,
 Ergo venite vocant itidem, vos culter acutus,
 Et bene qua scindat forfex expectat, adeste
 Braccati Domini, caligas portate iocose
 Ardua pyramidis referentes culmina bina,
 More reformandas Germano. talia sannis
 Ingeminant contra Gallos, quin pinguia porcis.
 Frustra saginati, turpi de clune recisas
 Pernas, ac rauci spumantes pectoris armos,
 Obŷciunt oculis sublatis eminus hastis.

Sunt quoque qui mollis vituli foetiꝰ iuuenꝰ
 Ac ouis annicula partim feruentibus vndis
 Mollitos artus, partim quos torruit ignis
 Subiectus, supra circumdata mœnia pandunt.
 Ridiculis voces iungunt altosq; cachinnos
 Nutibus, ac simili campus clamore resultat:
 Semineces Galli cur vos truculenta tyrannis
 Dira fames stimulat? ventris cur seua vorago
 Deficiente cibo, nimis hæc deformiter! altas
 Distendit braccas? vt quid labra pallida acutas
 Descendant barbas? refocillet corda ciborum
 Languida mellis tunc sapor, an sartasse palato
 Conueniat, gustate, solum depellere tales
 Isti pastilli morbos, ac sepe probatum est
 Istis curari capitis vertigine tactos.
 Hi quoque sunt stomachi male sani certa medela,
 Hos ego quas Venetis diues mercator ab oris
 Affert, Illustris vel Francofordia mittis
 Credo salutaris longè superare tabellas.
 Vtq; magis vacuos Galloꝝ turpis orexis
 Exstimulet ventres, arenti stramine pellis
 Exanimis farcitur ouis, sic annula viue
 Fraus hæc stabat oui, quod, sin immota steterisset,
 Viuere iurass's, quod si quoque mista vident um
 Ipsa foret gregibus, dum per ridentia prata
 Pascua læta petunt, turmas si forsan inermes
 Vicino erumpens saltu lupus ore rapaci
 Inuolet, hanc vanâ delusus imagine prada
 Intactis alijs posset læniare cruento
 Rictu, si tepidus madidaret guttura sanguis,

Hoc animal supra murorum culmina fletum
 Constituunt, ac tali hostes clamore laceffunt:
 Tot gregibus repleta scateat hæc clausa bidentium
 Mœnia, quod sit opus præruptis pascere muris;
 Nam nostri nouere greges conscendere duras
 Non dubio gressu rupes, ceu Dama leonum
 Si quando seuis resonare rugitibus antra
 Audierit, cornu sese suspendit adunco
 Rupibus ex altis, quibus ingens Caucasus horret.
 His irritabant pedites equitesq; cachinnis
 Hostiles animos, quin cum funesta fremebant
 Maiori tormenta sono, modulantur amœna
 Cantica, ceu moriens caniv exequialia Cygnus,
 Quin etiam gaudens quatitur pede præpede tellus
 Ad numeros dulcis cythara, passimq; choreis
 Indulget vigilum leuibus permixta corona
 Virginibus, resonant tibiçino tympana misto,
 Latus & auditur concentus in arce tubarum;
 Nec quasi liligera vallati robore gentis
 Tristes versabant imo sub pectore curas,
 Sed sic exultant, & mollis in vrbe iuuentus
 Talia commissis edis spectacula ludis,
 Ac si iucundi celebrent Hymeneia sponsi.
 Verum præ facijs ingentia gaudia spirant
 Inuicti Proceres, animisq; ingentibus addunt
 Maiores animos, omnes inuicta laborum
 Dum superare vident sociorum pectora curas,
 Nec tamen vsque adeo ludos sectantur inanes,
 Quin non quas muris fallaces Gallica fraudes
 Castra parent, iugiter prudenti mente notarent.

Cornua iam luna pleno semel orbe coissent,
 Si vice septenâ rutilanti fratre retruso
 Aurea regnasset tacitam Dictinna per Arcton,
 Interea miles clausus persape repulsis
 Liligeris turmis urbem victore reseruat
 Marte, sed vt didicit, quod tertia machina pontis
 Terga premenda daret, patulumq; minetur in urbem
 Ciuibus ingressum, presago lumine vidit,
 Quos furor hostilis rabiosos vergat in astus,
 Scilicet incurſu duplici per aperta feroces
 Rudera partitis cuneis tentare triumphos.
 Delliger ergo sagax caſtri prudenter in aquam
 Cum ſocijs pendens vrgentia fata bilancem,
 Aduerſis tacitus motiua aduerſa reuoluit,
 Et dubio verſans animo deliberat, vtrum
 Expediat paucos partiri in fruſta maniplos,
 Ac tuto ſubter firmiſſima valla latentes,
 Vt prius, hoſtiles aduerſo pectore vbiq;
 Excipere incurſus, ac tela rependere telis,
 Ac Martis dubia ſeſe committere ſorti.
 Sic contra Gallos nunquam placabilis ira
 Suaſerat, & viſa eſt res digna prioribus actis;
 Sed magis ancipites reſerans prudentia caſus
 Iuſſerat oppoſitum; hinc potior ſententia viſa eſt
 Cedere fortuna, vacuumq; relinquere duris
 Oppidulum fatiſ (nec enim ſua fata morari
 Iupiter ipſe poteſt) nihiliq; referre putabant
 Linquere, quas ades creber vaſtauerat ignis,
 Ac hoſti nocumenta magis quam commoda ferrent,
 Veſanumq; nimis miſero ſe ſponte negare

Interitu, vanamq; putant sine viribus iram:
 Obsessis etenim Ducibus spes nulla manebat,
 Quod modico cœtu per plurima rudera muris
 Innumeras hostis possent auertere turmas.
 Vndiq; nam coeunt collectæ plurima gentis
 Millia liligera, varijs incurisibus urbem
 Aggressura furunt, & clausis dira minatur
 Exitium fortuna viris, maiorq; secutus
 Mox timor aduersam sortem, ne forsitan astu
 Hostis prauenti, post perdita mœnia vici
 Ad castrum tutò celeres remeare nequirent,
 Deuictisq; viris nullum restaret asylum.

Hinc vbi nox fuscis tellurem amplectitur albis,
 Ac erat vt terras animalia fessa per omnes
 Alituum pecudumq; genus sopor altus haberet,
 Missus praco volat tristis per compita vici
 Raucus era sonis inflans, & voce sonora
 Promulgat mandata Ducum, vicinag; muris
 Ferrea qua nentes statuerunt fata sorores,
 Intimat, ac primò latè circummeat omnes
 Murorum ambages, & quos inuenit in armis
 Excubias vigiles noctu alternare maniplos,
 Talibus alloquitur: Generosi Martis alumni
 Ne qua iussa Ducum referam, fortissima turbene
 Pectora, fortuna nullos trepidantia casus,
 Quicquid erit, superanda omnis fortuna ferendo est.
 Ne desperatos vltra defendere muros
 Sollicitus vos cogat amor, nec rudera vallis
 Obiectis vano frustra renouare labore:
 Sed priùs atque nouo cruceos nitidissima vultus

Lumine perlustrans terras aurora reuifas,
 Tertia cum miseris mortalibus insonat hora,
 Et iam solis auis geminatâ voce propinquos
 Alipedes præfagit equos, plausuq; iacentes
 Excitat ancillas, postq; resumere curas
 Admonet, in castris celeres migrabitur arcem.
 Quare si quid erit charum, præmittite, fidas
 Coniugij socias, proles, charosq; parentes.
 Sic Procerum mandata iubent, sic fata tulerunt.
 Post remans eadem fessis fert tristitia iussa
 Ciuibus, ac semper varium & mutabile vulgus
 Transmigrare iubet, viduisq; recedere tectis.
 Heu! quid tunc animi miseris fuit? anne quod agna
 Si qua lupos audit circum stabula alta frementes?
 Aut lepori, qui vepre latens hostilia cernit
 Ora canum, nullos audet dare corpore motus?
 His verbis auditis, quantus in ossibus horror?
 Quisve per ora color? qualis cum cerua cruentis
 Circumuenta vrsis, nullum cui pectore molli
 Robur, & in volucris tenuis fiducia cursu
 Præcipitat suspensa fugam, iam iamq; teneri
 Credit, & elusos audit concurrere motus.
 Occupat obsessos sudor gelidissimus artus,
 Caruleaq; cadunt toto de corpore gutta,
 In vultu color est sine sanguine, lumina mæstis
 Stant immota genis, nihil est in imagine viuum,
 Ipsa quoque interius cum duro lingua palato
 Congelat, & vena desistunt posse moueri,
 Nec flecti ceruix, nec brachia reddere motus,
 Nec pes ire potest. Sed mox assumere viros

Cogunt, quos muris hostes instare putabant.
 Hinc veluti tota dementes nocte ruebant,
 Nunc huc nunc illuc, & mens stupescit a pauore
 Indicat in vultu, sensus obiecta mouebant
 Quaq; suos, oculi profuso rore rigeant,
 Obiectum cupidos laedebat nobile visus,
 Et puer in cunis recubans vagitibus aures
 Replet, at attritus properans pes forte lapillo,
 Aut dum per densas tenebras sine luce cubilis
 Ostia nota petunt, caput illis ere repente
 Parietibus, maguos passim sensere dolores.
 Hic animus variâ confusus imagine rerum
 Plurima dum citius disponit mittere in arcem,
 Mox eadem veluti lethaeas hauserit undas
 Exciderant, stabant tanquam firmissima cautes
 Immoti, sine voce tremunt, praesiq; sub imis
 Testantes gemitus terrorem faucibus haerent.
 Discurrunt passim per mixto milite ciues
 Cum famulis Domina, charo cum pignore matres,
 Quilibet accelerat meliora cubilia castris
 Præripere, & pecudes magis conueniente locare
 Praesepi, & passim properant animalia ad arcem,
 Hic armenta bouum veniunt, mixtiq; vicissim
 Inuadunt torui non cornua cognita tauri,
 Ac inter sese multâ vi praelia miscunt,
 Cornuaq; obnixi insigunt, & sanguine largo
 Colla armosq; lauant, sonituq; vrbs tota remugit.
 Ast hinc lentigradis miseranda sortis a felli
 Passibus incedunt, nec proxima fata trementes
 Accelerant, tarde sed stertunt inter eundum,

Obstupuisse tamen voces testantur hiulca
 Ac incondite, rauco quas ore ronebant,
 Quarentes etiam mœstis balatibus agnos,
 Quos gregibus simplex alienis abstulit error,
 Velligeri venère greges, & pastor amaras
 Sollicitus rixas alternaq; iurgia miscet
 Pro grege quisque suo, properabant inde lutoſa
 Setigeræq; sues, vacuo qua ventre laceſſunt
 Exſtimulante fame longis grunnitibus auras.
 Hinc celeres famula caueas in vertice geſtant,
 Clauditur his coniux criſtati ſœcia mariti,
 Vocibus hac crebris glociens ſingultat acutis.
 At vir formoſus, cui vertice purpurat alto
 Faſtigatus apex, dulciq; errore coruſcæ
 Splendeſcunt ceruice iuba, perq; aurea colla
 Perq; humeros it pulcher honor, nunc nubila viſu
 Explorat canto, clarâ nunc voce protellas
 Predicit, vigiliq; citat Titana canore.
 Sic reſonat trifti arx pecudumq; hominumq; tumultu,
 Ac Velut optatâ ventis æſtate coortis
 Si quando immitit diſperſa incendia miles
 AEdibus, incenſis tectis extenditur vna
 Horrida per cunctos acies vulcania muros,
 Omnia feſtinant ſubita ſubducere flamme
 Ornament: domus, imiſq; abſconſa latebris
 Prodit gaza, ſolo ſului viſu vaſta metalli
 Eruitur, loculoſq; replet rubigine demptâ.
 Sic triftes paſſim pretioſi quicquid habebant
 AEdibus eijcunt, conuaſantq; omnia ciues,
 Fumans nudatur laxido nigrante caminus,

Ingenti releuant Cereris granaria mole,
 Miffa volant fragilesq; cadu, curuiq; lebetes,
 Euacuant vno caueas, mæftisq; tapetes
 Parietibus tollunt, ac fola relinquitur adhm
 Machina, quam lugent caftro non poffe recondi.
 Hac confufarum rerum noua forma ftuporis,
 Concurfus ftrepitusq; hominum pecorumq; tumultus
 Auribus auditum rapiunt, vix verba fodalit
 Percipit aftantis focius, varijs garrutibus aur as
 Fœmineus fexu transuerberat, illa maritum,
 Hac queritur sobolem, lictos gemit ifta Penates.

Temporis aft poftquam pede moia ftatuta fugaci
 Venerat, & vitrea iam primum terra pruinâ
 Spargitur, & viridi volucres fub fronde queruntur,
 Lamq; rubefcebat radijs mare, & athere ab alto
 Aurora in rofeis fulgebat lutea bigis,
 Illico fub Ducibus congefta per agmina ftabant
 Quæque fuis, equitum turma, peditumq; cohortes,
 Migrant ad cafttrum, & taciti velocibus ibant
 Paffibus, ingentem fpirantes mentibus iram,
 Non refonant litui, non cornua rauca queruntur,
 Nec tuba terribilem fonitum procul are canoro
 Increpat, haud cantu Mauoris succenditur atrox,
 Nec fremuere fero Cybelëia tympana pulfu.
 Nec fuetos bombardæ fonos emittere tentat.
 Haud fecus ac tendens longinquas fortè per Alpes
 Italiam verfus tremebundus membra viator,
 Si forfan timeat fyluis latitare latrones,
 Sollicitus fine voce viam rimatur, & omnem
 Deuitat ftrepitum, offenfus ne fortè lapillo

Pes sonet, aut etiam latâ que fronte viarum
 Strata tegunt, folijs motis immugiat aër:
 Sic quoque linquentes mœrentia mœnia turmas
 Intendunt tacito discessu fallere Gallos.

Intercœa frendens scisso discordia crine
 Extulit ad superos stygium caput, huius in ore
 Concretus sanguis, contusaq; lumina flebant,
 Stabant irati scabrâ rubigine dentes,
 Tabo lingua strens, obsessa draconibus ora,
 Atque inter toto laceratam pectore vestem
 Sanguineam tremulâ quatiebat lampada dextrâ,
 Hæc furibunda vrbis per mœnia clausa citatus
 Passibus incedens odiûm serui, excitat iras,
 Vnde mouerentur lachryma gemitusq; dolentis
 Fœminei sexus, nam concio tota repente
 Concussa est, sauitq; animis ignobile vulgus,
 Sicut vbi in segetem vehemens & flatibus asper
 Incubuit Boreas, tenuesq; excussit aristas,
 Sic tota insani commota est concio vulgi,
 Aurea confusus feriebat sidera clamor,
 Haud secus ac alto in lucò cum forte cæterua
 Confedere auium, piscosove amne Padusa
 Dant veteres questus per stagna loquacia rana,
 Consimiles permixta viris dat foemina voces:
 Barbarus ergo aiunt, hæc mœnia miles habebit?
 Istine excipient hostilia castra Penates?
 Quid tenuisse iuuat, si mœnia perdimus, arcem?
 Hei! sic iratos accendimus amplius hostes,
 Cogentur tandem detiditum dedere castrum,
 Nam nullum sperare licet, qui subleuet armis

Defessos Bauaria veniens exercitus oris.
 Sic miser as tandem nos omnes vna manebit
 Mors cum militibus. pro! quid cum pignore matrem
 Interfuisse iuuat? quid fundere quaso cruores
 Proderit innocuos: hei! quo dementia ciues
 Protraxit miseros! hei! quam tibi turpe maligna
 Ludibrium Fortuna sumus? quam pollice nobis
 Impresso trahitis fatalia stamina Parce?
 Sapè malum hoc nobis, si mens non leua fuisset,
 De caelo tacte suebant predicere quercus,
 Sapè sinistra cauâ prædixit ab ilice cornix.
 O vtinam Procerum Deus aspera corda moueret,
 Vt Francisc arcem placido cum fœdere tradant;
 Forsan adhuc miseram tanto in discrimine vitam
 Supplicibus tribuent, nec fuso capta cruore
 Innocuo pugilum nostrorum, vrbs tota madebit.
 Sic mœsta mussant, sic flebilis vndiq; clamor
 Dissensu vario liquidas se tollit in auras.

Quin tectis armata dolis, præcibusq; malignis
 Turba ruit, cuncta cœtum glomerantur in vnum
 Vxores, rabieq; iecur ladente feruntur
 Præcipientes, vt saxa iugis abrupta, quibus mons
 Subtrahitur, cliuq; latus pendente recedit,
 Atque maritales animos & pectora sauis
 Blanditijs cingunt, & fuso rore mouere
 Infractos tentant, vt missus praco salutem
 Flagitet à Celtis, ac Commissarius instet
 Induciasq; petat, vel dextras hostibus icto
 Fœdere pacificas iungat, fatalibus vrbem
 Excipiat bustis, ac certa pericula mortis

Vitet, per thalamos, per iura sacerrima lecti,
 Per charas proles, per mutua viscera poscunt.
 Non Paradisiacam magis induxisse maritum
 Ad pomi morsum credo fallacibus Euam
 Blanditijs sicutq; nimis cito credula summis
 Delitijs orbem paradiso depulit, atque
 Fecit vt immites exul traheretur in oras,
 Sic ferme in summum mauortia corda virorum
 Circumuenta dolis precibusq; illisa scelestis
 Dedecus vxores traxissent, Dalila forti
 Sic longos rasi Samsoni forfice crines,
 Sic Loth, sic David, Salomon sic, quisque maligno
 Blandiloqua lena cecidit deceptus ab astu,
 Plures Heroes nequissima femina vicit,
 Quis modo tutus erit? Sed non hoc illita visco
 Martia corda Ducum, lachrymas spreuere dolosas,
 Qua docuere suos, vt starent, luminis orbis.
 Arma metus, luctus, clamor muliebria sunt.
 Sin pugnare velis mulier melioribus armis,
 Tutam domi remane, leges seruato Iurcurgi,
 Et tolerato colo vitam, tenuiq; Minerua,
 Imposito cineri sopitas elice flammam,
 Scopis verre domum, pedibus cal facta parato
 Balnea des sis, & iuscula grata marito
 Estatione sua redeunti offerre memento.
 Adde operi noctem, famulasq; ad lumina longo
 Exerce penso, castum vt seruare cubile
 Coniugis, & postus paruos educere natos.
 Prælia magnanimi curabunt Martis alumni.
 Nondum finis adest varij clamoris in arce

Verum continuant tremulo cum murmure fletus,
 Et iugiter matrum feriunt vagitibus aures,
 Atque rudi laniant infantes ore papillas.
 Sunt quoque de tenero petulantis flore iuuenta
 Imbelles pueri, & nimium vaga turba puella,
 Qui multis lachrymis, nec non resonantibus alto
 AEthere lamentis complebant atria castris.
 De grege lanigero permixti matribus agni
 Balatu alterno solatia mutua captant.
 Porcorum sædo suetus grex vivere cæno
 Rauicifonis tinnire facit grunnitibus aures.
 Ceu chorus, alternis vicibus sic hinnit equorum,
 Respondetq; pecus molitorum sed philomela
 Protenfis linguis, & hians gutture plenis
 Buccis suauisonos modulor ac cantica promunt;
 Haud tamen his similes, quos flens scelus Attica pelleræ
 Edit, populea residens dum vere sub umbra
 Amissos queritur fœtus, quos durus arator
 Obseruans nido implumes detraxit, & illa
 Flet noctem, ramoq; sedens miserabile carmen
 Integrat, & mœstus latè loca questibus implet.
 Quam fuit hac fratrum nobis iucunda rudentium
 Musica? quamq; fuit curarum dulce leuamen?
 Hic tum qua pietas? quanam collectio mentis?
 Quod studium? qualis meditatio? lectio, seu qua
 Exsisterit tacita deuotio amica quietis?
 O vtinam prestante Deo nunc alter adesset
 Thaumaturgus aues qui quondam murmura rostro
 Edere vaniloquo veruit, clausisq; misertus
 Glandilegiis porcis, & equis, gregibusq; bidentum,

Vaccis, mulieribus, pueris, leuibusq; puellis
 Et reliqua turba tantis clamoribus arcem
 Lechniacam implenti meliora silentia mandet.

Hic status vrbs adhuc vacua, viduatq; sueticis
 Mœnia tutelis hostilia castra latebant;
 Sed veluti rediens diues si forte viator,
 In quibus antè fuit spoliatus, in antra latronum
 Sylvarumq; vagos anfractus incidat, hares
 Anxius, attonitusq; riget, vacuosq; recessus
 Vitat, & absentium pauidus fugit arma latronum;
 Haud secus hostis iners trepidabat inania circum
 Mœnia, stratus vbi turpem per sepe repulsam
 Passus erat, vigilis propius qua fortè manebant
 Excubia, rigida non sueta silentia pagi
 Mirantur, solitos tormenta nec edere bombos,
 Nec fictas vltra per mœnia clausa bidentes
 Pasci, nec vigilum mugire per athera sannos.
 Attamen haud potuit timidis audacia Gallis
 Addere tot stimulos, vt quisquam tentet inanes
 Exploraturus cautè conscendere muros,
 Ni simul atra Ducis crudelia iussa cuidam
 Per styga, perq; necem, sin pareat, ira dedisset.
 Ergo volens vitare necem mandata capescit
 Fortior è reliquis, nec non pernicipibus aptus
 Et volucer pedibus, cursuq; inuictus anhelò.
 Instat, vt appropere Dux iracundus, at ensẽ
 Fulgentem ex humero suspendit vtroq; lupinã
 Tectus pelle pugil, super vtraq; tempora adaptat
 Hircinam galeam, manibus fert grande sclopetum.
 Hic fissus pedibus per lata foramina tentat

Oppiduli vacui tacitos penetrare Penates.
 Sed circumfusus cum cæca noctis opacis
 Stet tenebris, quamuis insueta silentia certis
 Auribus accipiat, dubius tamen horret & anceps,
 Vt stat & incertus, quo sit sibi nescit eundum
 Cum videt ex omni proficiens parte viator
 Compita principijs diuersis iuncta viarum;
 Sic stetit, & tenebras noctis rimatur inanes,
 Hæsiat, & tacitus considerat, intret an urbem,
 An timidus redeat, pauido sic pectore vecors
 Nunc hæc, nunc illac fertur, timet omnia, nusquam
 Certa salus illi, semper trepidante vacillat
 Pectore, nunquam animum miserâ formidine soluit,
 Subsiditq; pedi metuens innixus vtriq;
 Palpitat attonitum pectus, cor desicit amens,
 Instabiles tremulo crepitant sub pectore dentes,
 Exitiumq; timens quid sit sibi nescit agendum,
 Latitiâq; metuq; auidus cognoscere finem,
 Ad mota in tenebris trepidabat arundinis vmbra.
 Intret? sed forsân tacito stratagemate tectus
 Hostis adhuc latitat, tandem formidine pulsa
 Cor monet audêdum, hæc q; metum memorando repellit:
 Audaces fortuna iuuat, timidosq; repellit.
 Ergo animos sumens statuit committere sese
 Casibus ambiguis, celeri pede fertur in urbem,
 Omnia perlustrat, rimatur quosque recessus
 Oppiduli, quo se tenebroso forte barathro
 Abdiderint ciues, vel quas taciturnus opacas
 Miles agat latebras, subita qua causa quietis,
 Quarè tela, furor quæ nigri pulueris ingens

Impulit, haud vltra irati Iouis arma trifulci
 Fulminis, aut diros quos rauca tonitrua bombos
 Edunt, depositis iris imitata quiescant.
 Suspensis pedibus, toto quoque corde tremiscens
 Serpit, & auscultat, tenco pulmone recludit
 Vocis iter, faucibusq; vias, si musculus vsquam
 Se mouet, aut aër folium leue ventilat, ingens
 Deliquium mentis patitur, laquearia summa
 Scandit, nunc sciens vinum scrutatur in imis
 Cellarum caueis, nunc per granaria quærit
 Dona laborata Cereris, loca cuncta timebat
 Contextisse dolos, at tandem pectore vires
 Successu gaudens sumit, foueasq; iacentium
 Murorum auxilium, tumido num ventre cohortes
 Aduersa lateant, solerti mente reuifit.
 Mox vltra properans an adhuc tormenta per vrbs
 Mœnia terribili qua liquerat, agmina rictu
 Respiciant, nullusve vigil stet miles in armis,
 Nil non tentatum linquens loca cuncta pererrat.
 Stabat saepe metu pallens, dum forte videbat,
 Quæ cinis obducta celabat lumina pruna,
 Sive focus viduis atras volitare fauillas,
 Nempe calebat adhuc nidus nidore relicto,
 Ast dudum euolita uerunt ad tuta volucres,
 Scilicet in firmam sese ante receperat arcem
 Miles, & aduentum lusi considerat hostis.
 Omnia tuta videns ferus explorator, & vstos
 Oppiduli clausas acies liquisse Penates,
 Pallentem vultum pulso mœrore serenans
 Maxima sic lato testatur gaudia plausu.

Sicq̄ illi saliant dulces sub pectore motus,
 Gallus vt acrisonâ cucurrit voce triumphans,
 Ante suas ades quando dominatur, & alas
 Concutit in tremulo gyro, cantuq̄, sonoro
 Partam victor ouans palmam testatur, & hostis
 Insultans pavidum pectus pede calcat iniquo.
 Haud secus ingeminans elatis vocibus audax
 Clamat: Io, tandem victoria parta sodales,
 Huc celeres properate, fauet fortuna, triumphâ,
 Laurea ferta gerans victor Dux Guebrian intra,
 Oppidulum, Oppidulum, geminatis vocibus instat,
 Te victore patet, turpi conuersa dederunt
 Hostes terga fugâ, glomeratq̄, elatus Io,
 Io victor oua Dux Guebrian, Io, triumphâ,
 Io vicistis, celeres properate sodales.
 Nec iam sufficiunt homini sua guttura, fauces
 Non capiunt imo glomeratas pectore voces,
 Sed manibus pedibusq̄, saltit, tot mittere gestie
 Verba, quot exiliens in corpore membra leuabat,
 Sit animans socios immensis viribus implet,
 Hi mox membra leuant vili demissa grabato,
 Et crebro plausu soluentes lumina somnis,
 Dumq̄, frequens io letos resonare triumphos
 Aure notant, estu magno exultantia corda
 Intumuerè, tubis stridenti murmure clangor
 Increpat horrifonus, rauco quoque tympana pulsus
 Plus solito feriunt, atque exilière per auras
 Ocyus effusis neruo exturbante sagittis.
 Haud secus ac quando Boreas furialis olentem
 Spirans, quas halat pecoris putris esca, mephitim

Commouet immanes sylvas, vbi fors an ouantes,
 Et tristi resident crocitantibus gutture corui,
 Mox vbi percipitur rostro putris esca sagaci,
 Increpat ad pastum decedens agmine magno
 Condensis nigrans coruorum exercitus alis,
 Atque petit cupidus preciosa cadauera rostris:
 Sic quoque Franca cohors, vix nuntia praeo ferebat
 Urbis deuicta, properat curritq; leuatis
 Calcibus, & socios ut quisque valebat anhelus
 Nomine quosque ciet, totus grex. arua relinquit,
 Ad pontem properat, per hiantia rudera quiuis
 Scandere primus auet, festinans ordine versa
 Nititur extremus pes pertransire priorem,
 Auget sollicitum praedae spes ipsa laborem.
 Ceu canis in vacuo leporem cum gallicus agro
 Vidit, & hic praedam pedibus petit, ille salutem,
 Alter in haesuro similis, iam iamq; tenere
 Sperat, & extento stringit vestigia rostro,
 Alter in ambiguo est, an sit comprehensus & ipsis
 Morsibus eripitur, tangentiq; ora relinquit.
 Aut ut Olympiacis pugilum cum turba palaestris,
 Postquam disposita est, signoq; exire iubetur,
 Corripit extemplo cursum, limenq; relinquit,
 Et iam posterior socio quicumque priori
 Proximus it. iam iamq; tenet, certatq; tenere.
 Sic citris hostilis patulis exercitus aruus
 Ante Nothos Zephyrosq; volat, mixtaeq; cohortes
 Ordine confuso rapida velocius aurâ
 Currunt, arripedes flagris & vocibus acti
 Exsiliunt, cursumq; e castris ocyus omnes

Accelerant, adduntq; gradum, citæ puluore nubes
 Quadrupedum cumulatæ leui petit æera cursu,
 Tum Zephyro per colla iuba stringuntur equorum,
 Nunc voluantur humi, pedites equitesq; feruntur
 Precipites, properant vesanis rictibus omnes,
 Quisque prior præda partem deglubere feruet,
 Præda sed antè diu tutum quaesitit asylum.

Mira vides, audisq; stupens, quam tergora dirum
 Pulsa boum resonent, quam classica rauca sonore
 Horrido ad arma vocant, districtis ensibus vrgens
 Obuia quæque sibi, liquidas crudeliter auras
 Dilacerant, tenebrasq; secant, & noctis opaca
 Vmbra oppugnant, trux est sine sanguine pugna,
 Mentis iræ rapit, dentemq; in dente fatigat,
 Perrumpunt laceros muros, & saxa cruentis
 Vulneribus lamiant ferro reuolante mucrones,
 Et tandem vacuas, quas pridem liquerat, ades
 Miles Casareus, magno clamore penetrant.

Hac absque effuso victoria parta cruore
 Illa fuit, miris quam Francia laudibus effert.
 Hic Comitis Gæbrian magnus fuit ille triumphus
 Cuius Gallorum rumore palatia vano,
 Et toties sonuit gratantum vocibus æther,
 Quo tamen obtinuit nil bustum præter adustum.

Sed cur interea volitans pennata per orbem,
 Plus ficti præuiq; tenax, quam nuntia veri,
 Liuida fama ruus? cur Principis atria comples,
 Ac si Casareus miles tentasset in albis
 Linqvere per turpes astus conclusa bacillis
 Mæmia? rumores pro quos non spargis inanes

Liuor edax! ab quam falsa virtutibus vmbra
 Fallax obuclat turpi velamine frontes!
 O dirum exitium mortalibus! ô nihil vnquam
 Crescere, nec magnas patiens exurgere laudes
 Inuidia! alterius quam fœdum rebus opimis
 Matrescis! iubilans aduersâ sorte iocaris!
 Credite, fraus loquitur, dolus est & rumor inanis,
 Lancinat Heroum clarissima nomina falsus
 Liuor, in absentes effundit virus acerbum
 Ore venenato, laudes dolet inuidus omnes
 Alterius, nec non lusco caligat ocello
 Fortia facta videns, spargit leue vulgus inanes
 Rumores, nec scit falsis discernere vera,
 Mixtaq; cum veris passim commenta vagantur,
 Millia rumorum confusaq; verba volutant,
 E quibus hi vacuas implent sermonibus auras,
 Hi narrata ferunt alio, mensurq; ficti
 Crescit, & auditis aliquid nouus adyicit auctor.
 Quis nisi mentis inops, furisq; agitatius iniquis,
 Vel cui inac: effos habitans Tutania Circe
 Lucos crudeli stupefecit carmine mentem,
 Vt semper falsis miserè delusa figuris
 Non queat à falsi secernere imagine verum,
 Credulus hisce fidem facilem rumoribus addat?
 Quis, quibus est ingens prudentia parta labore,
 Et quorum nunquam stygijs mergetur in vndis
 AEternus virtutis bonos, quos carmine Phœbus
 Pan calamis, fidibusq; Linus, vel vectus Arion
 Pisce, aut Bistonius cytharis modulantibus Orpheus,
 Magnanimos Proceres digno resonare cœthurno

Haud potis est, victos turpi mæstoq̄ timore,
 Nec non oblitos fama & virtutis auisa
 Dedecus æternum voluisse incurrere credat?
 Hic ego, qui præsens vidi, quondamq̄ laborum
 Inconcussus eram socius, te prouoco Magne
 Præsul Agrippinas, ô Illustrissime Princeps
 Ferdinande decus, virtus, columenq̄, salusq̄
 Romani Imperij, spes vnica Agrippidos vrbs,
 His ne da faciles falsis rumoribus aures.
 Nec detractorum, quos promeruere fauores
 Martia gesta Ducum, finito subducere linguas.
 Alternam citius mundi compage soluta
 Infringent elementa fidem, non subdita tellus
 Terga dabit calcanda mari, nec puppibus ingens
 Oceanus præbebit iter, mollisq̄, secari
 Aethra volatilium pernicious abnuet alis,
 Indignans proprios Babylonica flamma calores
 Expetet argentes glacies Erymani hydos vrsa,
 Ledæiq̄, prius concordia sydera fratres,
 Hic eques, ille pigil, non alternare vicissim
 Aternos ortus pergent; quin fœdere rupto
 Antiquâq̄, fide terni tria numina fratres,
 In veteres cedes sibi subdita regna mouebunt.
 Aut quoque si qua fides maior tellure sub ima est,
 Non minus hæc etiam citius violata peribit,
 Quam quod Magnanimi Proceres Tibi maxime Princeps
 Sacramenta fidemq̄, datam stratagemate turpi
 Fallant; testor enim iubar hoc insigne coruscis
 Titanos radijs, & conscia sydera cæli
 Qua conuersa oculos inter se atque ora tenebant,

Marmoribusq; diu, Saxisq; simillima stabant,
 Dum fortè audierant, quam misso fortia reddant
 Praconi responsa Duces; quin ipse relatus
 Aureus Heroum dictis Hyperione natus
 Sic stupefactus erat, quod quas molitur habenas,
 Exciderint digitis, & velox cursus equorum,
 Dum sine lege ruunt, rotum turbârit Olympum.
 Tertius à Guebrian nam praco missus oliuam
 Pacis signa ferens ad clausam venerat arcem,
 Talibus exponens oblata foedera pacis:
 Inuicti Proceres iucunda nuntius adsum
 Pacis, Dux Guebrian casus miseratus iniquos
 Vos decorare cupit ceu fortes Martis alumnos,
 Victoremq; licet nimium iam saepe superbo
 Spreueritis fastu, nec adhuc victricia sannis
 Intolerabilibus contemnere castra sinatis,
 Gallorumq; licet nomen stimulante farore
 Sardonys vobis videatur amarius herbis,
 Horridius rusco, proiectâ vilius algâ;
 Ipse tamen pacis leges & foedera ternâ
 Extremâq; vice ingenti pietate ferire
 Offert, nec castrî dedendi victor iniquas
 Pratendit leges (quales pratendere forsan
 Iure queat) sed quês mitis clementia mundo
 Rara Ducis pateat, nec vobis dedecus vllum,
 Sed magis insinuent meritos virtutis honores.
 Quid iuuat angusto miserè putrescere castro,
 Pro quo si steterit rigidus Mars, Pallas, & ipse
 Iupiter omnipotens, cui si noua mœnia plectro
 Amphion auditus agat, Gallorum euadere dextras

Haud poterit, nec si claudus Lypareius Horos
 Vincula ferratis portis adamantina nectat,
 Occultusq; serus si tentet claudere valuas,
 Qualibus vxorem quondam socialia lecti
 Fœdera frangentem cum seuo Patre Gradius
 Deprẽsam strinxisse seris, oculisq; Deorum
 Expositam mouisse iocos, fert alta vetustas,
 Attamen haud victâ Gallos arcebit ab arce.

Plura loqui vetuit Generosa corona virorum
 Indignata minis, ac paucis talia fari
 Incendens bilem atque iecur grauis ira cõegit:
 Respuimus Gallis subiectas tendere palmas,
 Perfida reijcimus simulata fœdera pacis.
 Nouesijs seruate fidem, seruate dolose
 Fœdera quẽis nocuit Kempenses fallere ciues.
 Nos tibi iuratam seruabimus optime Princeps
 Ferdinande fidem, prius hic, prius ibit in auras
 Spiritus, & citius caput hoc abradere ferra
 Quisque sinet, quam porrectas tibi fallere dextras.
 Tu quoque ne redeas nobis suspecta daturus
 Fœdera, sin certam nolis incurrere mortem.
 Hicne fugam potuit voluisse capescere miles?
 Dux Guebriani mihi crede lubens gaudensq; dedisset
 Celatos auro cedentibus arce bacillos.
 Sed quare (nam causa later) tentasset abire
 Magnanimus tereti confisus arundine miles?
 An quia dira fames, hominum truculenta tyrannis,
 Per diuturna domat vacuos ieiunia ventres?
 An quia desiciunt clausis animantibus esca?
 Certe haud tot flores Siculâ nascuntur in Hyblâ,

Nec

Nec sata tot crocei fert terra Cilissa coloris,
 Grana quot in castro per cuncta cubilia sparsim
 In cumulos congesta iacent, tenuiq; farina
 Quenti distendunt ingentia viscera sacci.
 Nullus in obsessâ locus est sine frugibus arce,
 Hinc meliora iacent cerealia munera grandes
 Triticei colles, ast illinc hordea fortes
 Spirant humores, hinc pabula grata caballis
 Velat humum veluti mons ingens mollis auens,
 Illinc pisa, faba pingues, & fusca siligo,
 Imo tot passim surgebant farris acerui,
 Vt vix nudatam poterat contingere terram
 Pes, quin inuitus deberet ledere fruges.
 Copia tanta fuit laridi, carnisq; suilla,
 Totq; fatigabant foetorum caesa caninos
 Membra bonum, vt multi per plurima lustra Gygantes
 Vix eadem vasto consumere gutture possent.
 An quia nitroso caruerunt puluere, glandes
 Qui multo plumbo grauidas torqueret in hostes?
 Sed Marcoduro quidam cognomine miles
 Dicitur Sturm aderat, famosus in arte Magister,
 Qua docet occulta rimari viscera terra,
 Atque parare cauos imâ tellure cuniculôs,
 Hunc minimè latuère doli, quod mœnibus hostis
 Subdiderat foueas, puluisq; inclusus in auras
 Spargere tentaret muros, hinc astibus astus
 Deludens, ipso monstrante cuniculus alter
 Oppositus foditur, terebrantq; foramine cauto
 Immanes vteri latebras, ac fraude tumentem
 Exonerant stomachum, sic tristibus vlcima puluis

Murus fata minans, caueis subtractus opacis
Suppeditat longos nitrosi pulueris vsus.

Sed quid ver a loqui prohibet? verumq; fateri
Quid vetat? obsessas ingens penuria turmas
Inuasit nigri fumo siccante tabaci.
Hac latis viret herba comis, qua stipite duro
Exurgunt, & amica ferunt umbracula terra,
Has rudis autumnus decerpere falce colonus,
Immersasq; solet vario condire liquore,
Ac velut imbelli digitis longissima ducens
Fila colo, in longos ingenti stamine funes
Mollitas nectit frondes, instarq; colubri,
Dum rota conteritur, sinuosa volumina torquena
In sua membra plicat, magnusq; inuoluit aceruis.
Hanc sibi postremis deuouit tempore frendens
Mars, dum Christicolas in mutua viscera pugnis
Insanire dedit, torumq; in praelia mundum,
Pro diro vis quanta Deo! crudelia mouit
Non adeo Veneri Myrthus, nec laurea Phæbo
Serta placent, Claræ que composuere sorores,
Neue comis Hedera velari tempora Bacchus
Plus auet, ac Dodoneo de semine quercus
Non sit grata Ioui, Alcmenâ nec matre creatum
Amphuryoniadam magis intima gaudia mulcent,
Quando susurranti crispatur populus aurâ,
Hac Gradue tibi nigrans placet amplius arbor,
Huic rigida dederas natura congrua nuper
Dona tua, exhaustis fumis turbare cerebrum,
Atque mouere truces in perfida praelia mentes.
Dura nimis visa est & vix tolerabilis huius

Herba longa fames, potiusq̄, carere petebant
 Pane, leuiq̄, mero, quam non arescere fumo
 Guttura, & attractos è nare remittere ventos.
 Ast vrgens longq̄ iam tempore turpis egestas
 Indidit ingentium miseris, & propria quemq̄,
 Advigilare sibi iussit fortuna premendo,
 Sollicita in variis certarunt pectora curris,
 Et quodcunque sagax tentando repperit vsus.
 Pars vibrans validis ingentia saxa lacertis
 Fructiferis nucibus conatur demere frondes.
 Pars nimis impatiens positis conscendere truncos
 Molitur scalis, folijsq̄, cacumina nudat.
 Non terrent auidas extrema pericula mentes,
 Nec procerâ timent accedere culmina, quamuis
 Inde cadens socius morientia tempora plumbo
 Traiectus ramo penetrante per intima ventris
 Pendeat, aut penetrans frondes ingente ruina
 Ipse grauis grauiter subiectam pondere vasto
 Concidat in terram, ceu concidit aut Erymantho
 Aut Idâ in magnâ radicitus eruta pinus.
 Sic frondes in morte legunt, siccâq̄, coaptant,
 Consuetosq̄, trahunt arenti gutture fumos.
 Quin quoque sumivomis congesta canalibus indunt
 Semina raparum, fictâq̄, in imagine dulces
 Delicias auidi sugunt, meliusq̄, tabacum,
 Patria quod tellus profert, effingit egestas.
 Sed non pauperie nigri rauciq̄, tabaci
 Vsq̄ adeo potuit pugilum constantia frangi,
 Vt cauto turpiq̄, dolo se mœnibus arcis
 Subtraherent, caperentq̄, sugam, sed fixa manebat

Mens ac propositum, Sancti celebrare tremenda
 Pnevmatismis in castro solemnibus, ut aureus imber
 De caelo veniens sitientia corda clientum
 Irriget, ac animos flammâ succendat amoris
 Diuini calor omnipotens, spirabile Numen,
 Inuictusq; nouas vires roburq; ministret.
 Ergo liuor edax digitis compece labella,
 Nec falsis ultra reple rumoribus vrbes,
 Nunquam vel leuiter Nostrum labefacta virorum
 Alma fides habet, sed bello nescia vinci
 Inconcuſsa stetit, nec quicquam sorte mouens
 Aduersâ potuit, quin fidâ mente tenebant
 Sacri Romani Imperij patriâq; salutem,
 Continuoq; pijs versabant Inclite Princeps
 Mentibus aduersos casus, quibus alma tremebat
 Vestra Diœcesis, sic gratis cordibus habet
 Vester amor, quod mille necesse tolerare paratâ
 Horrebant turpes in pectora sumere technas.

O vtinam pridem Ducibus sic fixa stetisset
 Intemerata fides, nunc Caesaris arma timerent,
 Curuarentq; iugo populi fera colla rebelles.
 Heu quantum terra potuit, Pelagiq; parari
 Hoc quem foedifraga fuderunt sanguine dextra:
 Vnde venit Titan, & nox ubi sydera condit,
 Quâque dies medius flagrantibus aestuat horis,
 Ac quâ bruma rigens, & nescia vere remitti
 Astringit Scythicum glaciali frigore Pontum.
 Sub iuga iam Suecius, Gallus, Batauiusq; iaceret,
 Nunc Othomanigena rabidi, crudelius atro
 Dite genus, magnis cecidissent Caesaris armis.

Hæc est à Gallis series verissima capri
 Oppiduli proprio præsens sic omnia vates
 Lumine lustravit, sic noster miles abiit
 Cedendo victor, nihil hosti præter inane
 Permittens bustum, cineres sunt alma trophæa,
 Exustaq; domus post tantas præmia curas,
 Predaq; non alia est Gallis quam vasta ruina
 Ac ingens lapidum cumulus, vix tecta coherens
 Diruta parietibus, tot vix habitacula supersunt,
 Ut festis membris volitantia tela cauerent.
 Ecce triumphalis fuit hæc victoria longa
 Obsidione tribus Ducibus populisq; parata,
 Quam volitan; præco Gallorum sparserat aulis,
 Necnon braccatum populum, Regemq; superbum
 Parisiosq; lares iubilo frustra inani.

Finis primæ Partis.

PARS